КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

САНОАТЧИЛАРИМИЗ ЗАФАРИ

УЙ БЕКАЛАРИ УЧУН

МАМЛАКАТ УРУҒЧИЛИК СТАНЦИЯЛАРИГА

Транспортчилар ютуғи

Тошкент шаҳар таксомотр ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 2-автомобиль комбинатининг шофёрлари ажойиб ютуқни қўлга киритдилар. Комбинатда беш йиллик мобайнида ўттиз уч миллион сўмликдан зиёд иш бажарилди.

Шофёрлар бу вақт мобайнида қирқ саккиз миллион пассажирни ташидилар.

Машиналар хизмат муддатини оширишда, авариясиз юришда, пассажирлар билан хушмуомала бўлишда И. Анисимов, З. Муротов, А. Жаъфаров, М. Петраков каби шофёрлар меҳнат намуналарини кўрсатмоқда. Улар ҳозир 1972-73 йиллар ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Шу кунларда янги «Волга» такси машиналарига кўзингиз тушади ёки унда бирон манзилга ҳам боргандирсиз. Автокомбинатнинг енгил автомобиллар паркига яқинда шундай машиналардан саксон бештаси келтирилган. «М-24» «Волга» таксилари шаҳарликлар хизматига чиқарилди. Яқин орада комбинатга яна бир юз элликта янги машина келади.

Шофёрлар йил охиригача яна 1,8 миллион сўмлик иш бажаришга қарор қилдилар.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси меҳнат аҳли халқимиз учун кўплаб турли хил кенг халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтирмоқда.

СУРАТДА: фирма 1-филиали тўқув цехининг бошлиғи инженер Абдулҳақ Эгамбердиев янги ўрнатилган дастгоҳлар ишини кузатаяпти.

БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАЖАРГАНЛАР

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Химия-фармацевтика заводи беш йиллик план топшириқларини бажарди. Шифобахш дори-дармон яратувчилар беш йиллик — 1970 йил 7 ноябрга! деган чақириққа биринчилар қатори қўшилган эдилар. Завод коллективи сўзининг устидан чиқди.

Шу йиллар мобайнида корхонада техника тараққиёти, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми, ишчилар малакасини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва хилларини кўпайтириш ҳамда бошқа иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ҳам улкан ютуқларга эришилди.

Корхонада ишлаб чиқарилаётган асосий препарат — рутин дориларини тайёрлаш ҳажми икки баравар — олти тоннадан ўн икки тоннага ортди. Кўплаб хом ашё, электр энергия тежаляпти. Янги препаратлаарнинг бир неча хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Доришунослар н и н г ишлаб чиқаришда эришган технология ютуқларини хорижий мамлакатлар химия-фармацевтика саноатининг мутахассислари келиб ўрганмоқдалар.

Асқар Латипов бошлиқ фитохимия ва Ғанихўжа Муҳаммадаминов бошлиқ бинт цехларининг коллективлари корхонадаги бошқа цехлар ўртасида пешқадамлик қилиб келяпти.

Доришунослар беш йиллик планга қўшимча бир миллион етти юз минг сўмлик дори-дармонлар тайёрлашга аҳд қилдилар.

Қирқ етти минг оилага

Бугун

РЎЗҒОР ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИ ЗАВОДИНИНГ КОНВЕЙЕРИДАН ҚИРҚ ЕТТИ МИНГИНЧИ ХОЛОДИЛЬНИК ЙИҒИБ ОЛИНДИ.

Ҳозир заводда «ОАЗИС—3» маркали янги хил холодильниклар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Бу холодильник «Минск—4» холодильнигининг такомиллашган хили бўлиб, олдингисига нисбатан бир талай афзалликларга эга. Бир юз қирқ литр ҳажмли янги буюмнинг дастлабки намуналари ишлаб чиқариш синовидан муваффақиятли ўтди. Унинг техника ҳужжатлари тасдиқланди.

Завод конструкторлари ва технологлари янги холодильникнинг деталь ва жиҳозларини тайёрламоқдалар. Келаси йили такомиллашган холодильниклар кўплаб ишлаб чиқарилади.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР ҲИММАТИ

Экскаватор заводининг комсомол-ёшлари КПСС XXIV съезди шарафига ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Улар съезд шарафига планга қўшимча иккита экскаватор ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Ҳисоблаб чиқилганда бунинг учун икки минг иш соати керак экан. Ҳозир комсомол ёшлар ишдан ташқари вақтда бир минг иш соати ҳажмида иш бажардилар.

Корхона цехларида юзлаб деталлар, узел ва агрегатлар тайёрланди. Булар янги экскаваторларга ишлатилади.

Электрсозлик заводи меҳнат аҳли беш йиллик топшириқларини муваффақият билан адо этиш борасида меҳнат қилиб, мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб ҳар хил трансформаторлар етказиб бераяпти.

СУРАТДА: пешқадам монтажчилардан Ю. Кузнецов ва Ю. Якушев навбатдаги агрегатни йиғиш жараёнида.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши.
9 НОЯБРЬ 1970 й
ДУШАНБА
№ 265 (1333).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МОНТАЖЧИЛАР АҲДИ

«Узремстрой» тресты ихтисослашган монтаж бошқармасининг аҳил коллективи социалистик мусобақани қизитиб яхши кўрсаткични қўлга киритмоқда. Коллектив аъзолари беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш ва КПССнинг XXIV съездини муносиб армуғонлар билан кутиб олиш учун бошланган мусобақага қўшилиб,

Куни-кеча ажойиб зафар қучдилар. Монтажчилар беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажардилар.

Уларнинг ўтган беш йилликлар ичидаги амалга оширган ишлари ҳақиқатан ҳам мақтовга лойиқдир. Шу давр мобайнида монтажчилар ўн тўққиз миллион сўм ҳажмда иш бажаришди.

КПСС XXIV съездини муносиб меҳнат тўёналари билан кутиб олишга аҳд қилган бошқарма азаматлари ўз ички имкониятларини чамалаб чиқиб, планга қўшимча бир миллион сўмлик ҳажмда иш бажаришга қарор қилдилар.

ТОЛА САНАЙДИГАН АППАРАТ

«ГИДРОМЕТПРИБОР» ЗАВОДИНИНГ ИШЧИЛАР КОЛЛЕКТИВИ АЖОЙИБ АППАРАТ ЯРАТДИ. БУ ЕРДА ПАХТА ТОЛАСИНИ САНАЙДИГАН «ПСВ—1» ҲИСОБЛАШ АППАРАТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ. Бу ярим автомат лаборатория шароитида махсус ойна устига ўрнатиб ишлатилади.

Шундай қилиб, мамлакатдаги уруғчилик станциялари ҳамда қишлоқ хўжалик илмий-текшириш институтлари яна битта янги ва пухта аппарат билан бойийдиган бўлди. Бу аппарат энг ҳосилдор чигит уруғларини танлашда олимларга ёрдам беради.

Бугун

ЗАВОД МЕҲНАТ АҲЛИ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ТОПШИРИҒИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ. МАМЛАКАТ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА ПРИБОРЛАР ЕТКАЗИБ БЕРИШ ВАЗИФАСИ ШАРАФЛИ АДО ЭТИЛДИ.

ДАСТУРХОН БЕЗАГИ

Харидорлар «Самарқанд осмонида юлдузлар», «Дилшод», «Регистон» каби «Ўртоқ» кондитер фабрикасида ишлаб чиқарилаётган конфетларни севиб олмоқдалар. Корхонада Самарқанднинг 2500 йиллигига атаб тайёрланган янги хил конфетлар ҳаммага манзур бўлмоқда.

Бугун

поток линиялардан туширилган қутичали шоколод конфетлар сони йигирма мингтага етди. Ранг-баранг гуллар солинган қоғозларга ўралган бу ширинликлар юқори навлидир.

Фабрикада болалар учун «Сутли батон»лар кўплаб тайёрланяпти.

СУРАТДА: «Ўртоқ» кондитер фабрикаси ирис ишлаш цехининг ёш пешқадам қандолатчиси Сусанна Карапетян. Бу ёш меҳнатсевар ишчи шу кунда 1971 йил топшириқларини адо этишга киришган.

Уч минг тонналик хирмон

Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг студентлари Ўрта Чирчиқ районидаги махсус ўқув тажриба хўжалигида «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштирдилар. Йил бўйи қилинган меҳнат ўзининг ажойиб самарасини кўрсатди. Пахтани экишдан бошлаб уни вояга етказишгача бўлган барча ишларда студентлар қатнашиб, ўз билим ва тажрибаларини мустаҳкамладилар.

Куз фаслида эса студентлар «оқ олтин» дурдонасини йиғиб-териб олишда актив қатнашдилар. Улар юбилей хирмонига 3 минг тонна дурдона тўкишди.

Пахта учун курашда А. Қосимов, А. Алиев, Т. Умашев, М. Минуров, Т. Сулайманов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари чинакам меҳнат намунасини кўрсатдилар. Ҳосилнинг талай қисми «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди. Студент-механизаторлар эл хирмонига минг тоннага яқин дурдона тўкдилар. Институт маъмурияти механизатор-студентлардан Ҳ. Ҳалибетов, А. Мираҳмедов, И. Қобулов, А. Хожиев, Ш. Узоқов, С. Байсенов, А. Машарипова, П. Эгамбердиева, К. Мирзабоева кабиларни фахрий ёрлиқ ва қиммат баҳо мукофотлар билан тақдирлади.

ҚИШЛОҚ — ШАҲАРГА

450 ТОННА МЕВА

Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институтининг боғбонлари ўз мевалари билан шаҳарликларни хушнуд этмоқдалар.

Институтнинг Н. Каримбердиев бошлиқ бригада аъзолари юбилей йилида аҳоли дастурхонига тўрт юз эллик тоннадан ортиқ мева тортиқ қилдилар.

Шаҳарликларга мева етказиб бериш давом этмоқда.

Музейда янги бўлимлар

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги адабиёт музейида яқинда янги бўлимлар очилди. Адабий алоқалар, халқ оғзаки ижоди ва классик адабиёт (А. Навоийгача бўлган давр) каби бўлимлар ана шулар жумласидандир.

Бўлимларга экспонатлар қўйилади. Улар орасида ўзбек, совет ва жаҳон классик адабиёти улуғ намояндаларининг ҳайкаллари, уларнинг асарларига ишланган хилма-хил расмлар, сюжетли интерьералар ва паннолар бўлади. Шунингдек, адабиёт намояндалари асарларининг нодир қўлёзмалари, дастхатлари ва камёб китоблар ҳам янги очилаётган бўлимлардан муносиб ўрин олади.

КОНСТРУКТОРЛАР ИЖОДИ

Пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси инженер-техниклари пахта тозалаш саноатида ҳар хил меҳнат жараёнларини енгиллаштиришга доир таклифлар киритмоқдалар. Бюро конструкторлари пахта тойларини сим билан боғлайдиган лентали автоматни яратдилар. Илгари бу иш қўлда бажарилар ва кўп вақтни олар эди. Автомат бундай машаққатларга барҳам беради.

Бундан ташқари ингичка толали ҳамда машинада терилган пахтани тозалайдиган машиналар ҳам ихтиро қилинди. Янги агрегатлар республика корхоналарида синовдан ўтказилмоқда.

«Ташсельмаш» заводининг азамат машинасозлари шонли КПСС XXIV съездини меҳнатда муносиб ютуқлар билан нишонламоқдалар. Ўн ойлик пландан ташқари анчагина пахта териш комбайнлари пахтакорларга етказиб берилди.

СУРАТДА: кенг қаторли «Ўзбекистон» пахта териш комбайнлари йиғувчи бош конвейерининг кўриниши.

М. Нуриддинов фотолари.

*Аҳолига қулайлик

БУЮРТМА УЙДАН ОЛИНАДИ

Бугун

шаҳар аэропорти бирлашган кассаси яна бир тармоққа эга бўлди. Оҳангарон шаҳри аҳли бу қулайлик орқали ўзлари яшаётган хонадондан мамлакатнинг турли шаҳарларига билет буюришлари мумкин.

Сўнгги ойларда бирлашган кассанинг тармоқлари пойтахт массивларида ҳам очилди. Яқинда шаҳарнинг Високовольт «Янгиобод», Бешқайрағоч массивларида янги билет кассалари иш бошлади.

Эндиликда йигирмага яқин касса бирлашган касса буюртмаси бўйича ишламоқда.

Шу ойда Олмалиқ шаҳрида ҳам бирлашган кассанинг яна бир янги тармоғи очилади.

*Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

УЛКАН ХОНАДОН

Чилонзор массивининг Д-16 кварталида шаҳримизда энг улкан бинолардан бири қад кўтарди. Унинг салобати чиндан ҳам ҳамманинг диққатини тортмоқда.

Бинони 6-қурилиш тресты билан 1-уйсозлик комбинати коллективлари ҳамкорликда бунёд этишди. 160 дан ортиқ оилани ўз бағрига оладиган бинодаги квартираларнинг хоналари кенг, ёруғдир. Ошхона ёғоч ва ойнадан ишланган. Ёғочли деворнинг ўзига хос афзаллиги бор. Ёғочли девор йиғиштирилса, ошхона балконга қўшилиб кенгайиши мумкин.

ИНСТИТУТГА СОВҒА

Шу йилнинг ёзида Ўзбекистонда ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси Польша химия саноати маҳсулотларидан намуналар намойиш қилди. Кўргазма томошабинларга жуда манзур бўлди.

Польша ташқи савдо бирлашмаси ташкил қилган кўргазма экспонатлари тўқимачилик саноатига оид кимёвий маҳсулотлардан иборат эди. Кўргазма ёпилгач, унинг ташкилотлари экспонатларни Тошкентда қолдиришга қарор қилишди.

Ҳозир бу экспонатларнинг бир қисми тўқимачилик ва енгил саноат институтида сақланмоқда. Улардан студентлар билан амалий машғулотлар олиб боришда кўргазмали қурол сифатида фойдаланилади. Шунингдек, олий ўқув юртида бу моддалар асосида алоҳида кўргазма очиш кўзда тутилади.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛДИ

БУХАРЕСТ. Шу кунларда Руминиянинг кўпгина корхоналари ва бутун-бутун экономика тармоқлари 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик топшириқлари муддатидан илгари бажарилганлиги тўғрисида рапорт бермоқдалар. Илғор корхоналар орасида Тиргу — Муреш азот ўғитлари ишлаб чиқарадиган комбинат ҳам бор. Бу комбинат коллективи беш йиллик планини муддатидан 65 кун илгари тугаллаб, пландан ташқари жуда кўп миқдорда ўғит чиқарди.

Транспорт министрлиги беш йилликни муддатидан илгари тамомлаганлиги ҳақида рапорт берди. Темирйўлчилар, денгизчилар ва автотранспорт ходимлари беш йилликка мўлжалланган юк ташиш ҳажмини бажардилар.

(ТАСС).

БИРДАМЛИК МАКТУБИ

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина христиан-демократик партияси, социалистик партия, коммунистик партиянинг раҳбар органлари, шунингдек, касаба союз ва студентлар ташкилотлари Чили президенти Сальвадор Альендега мактуб юбордилар. Улар бу мактубда яқинда ўтказилган президент сайловида ғалаба қозонган чили халқи билан бирдам эканликларини изҳор қиладилар.

Бу мактуб чили халқини Америка империализми ва реакциянинг фитна кўтариш йўлидаги қандай уринишларини барбод этиш учун ўз куч-ғайратларини бирлаштиришга даъват этади.

(ТАСС).

Аммондаги можаролар

АММОН, Иордания пойтахтида бир неча бор қуролли тўқнашув бўлди.

Иордания ҳукуматининг вакили Аммон радиоси орқали қуйидагиларни айтди: граждан кийимидаги қуролли шахсларнинг бир группаси Аммоннинг қоқ ўртасида машиналардан Иордания полицияси патрулини ўққа тутди. Бунинг натижасида полиция ходимларидан бир киши ўлдирилди. Полиция жавоб тариқасида ўт очди. Ҳукуматнинг вакили шаҳарнинг бошқа районларида ҳам бўлган отишма натижасида ўлган ва ярадорлар борлигини, полиция ва ҳарбийларнинг бир неча машинаси ёндириб юборилганлигини айтди.

Фаластин томони вакилининг айтишича, Иордания полицияси граждан шахсларнинг бир гуруҳини қамоққа олишга уринганидан кейин тўқнашув бошланган. Рўй берган можаро муносабати билан бу ерда Иорданиядаги аҳволни нормаллаштирувчи араблар аро махсус комитетнинг ахбороти эълон қилинди. Ахборот ҳар икки томони тузилган битимларга қаттиқ риоя қилишга даъват этади.

(ТАСС).

ЖЕНЕВА. Бу ерда «Ленин ҳақида нима биласиз?» деб ўтказилган конкурс ғолиблари аниқланди. Бу конкурсни «Новая Москва» газета редакцияси ташкил этган эди.

СУРАТДА: СССР элчихонасининг Швейцариядаги атташейси Ю. Полетцкицс конкурс ғолиби Андре-Колетт Реймонга В. И. Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига тайёрланган юбилей медали ҳамда фахрий дипломни топширмоқда.

Е. Коржев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

Нашриёт ходимлари туҳфаси

Ўзбекистон Коммунистик партиясн Марказий Комитети Бирлашган нашриёти ходимлари бир ойдан буён Сирдарё области, Сирдарё районидаги «Қизил Октябрь» колхозида пахта йиғим-теримида иштирок этаптилар.

Бугун

улар терган жами пахта 50 тоннадан ошиб кетди. Бундан ташқари улар 25 тоннага яқин кўрак териб, хирмонга тўкдилар.

Ҳар шанба ва якшанба куни нашриёт ходимларидан ҳашарчилар билан лиқ тўла автобуслар далага йўл олади. Редакциялар ва нашриёт ходимларидан бир қисми дам олиш кунларида Урта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозга бориб, республикамизнинг улкан хирмонига ўз улушларини қўшмоқдалар. Улар ҳозиргача 20 тоннадан ортиқ пахта тердилар.

●Партия маорифи шохобчалари янги ўқув йили олдидан

ПАРТИЯ ПРОПАГАНДИСТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Республикада партия ўқуви самарадорлигини янада ошириш чоралари тўғрисида»ги қарори партия ўқувини ташкил этишни жиддий суратда яхшилаш, унинг ғоявий - назарий мазмунини янада оширишга ёрдам берди. Буни Ленин райони бўйича ўтган йилги партия ўқуви якунидан ҳам билиш мумкин.

Ўтган ўқув йилида район бўйича 64 та бошланғич сиёсий мактаб, 294 та марксизм-ленинизм асослари мактаби, 171 та назарий семинар ишлади. 250 коммунист кечки марксизм-ленинизм университетида билим олди. Сиёсий тўгаракларда ўқув йили давомида ўн бир мингдан ошиқроқ партия аъзоси, 5461 комсомол ва партиясиз кишилар шуғулланди. Сиёсий тўгаракларда 749 пропагандист амалий машғулотлар олиб борди. Улардан 575 киши олий маълумотли, турли касбдаги мутахассислардир.

Райондаги пропагандистлар машғулотларда коммунист ва партиясиз кишилар ўртасида В. И. Лениннинг назарий меросини, мамлакатимизда коммунизм қуриш ғоялари ва халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ҳақида мазмунли лекциялар ўқишди, қизиқарли суҳбатлар ўтказишди. Тингловчиларга марксизм-ленинизм назариясини сингдиришда катта роль ўйнадилар. Ана шундай пропагандистлардан «Энергосбит» директори А. Солганик, Ленин номли завод директори В. Мушкарев, Октябрь революцияси номли заводнинг бош металлурги Я. Одобаш, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг бошлиғи П. Корнилов, 57-ўрта мактабнинг ўқитувчиси С. Мирков, назарий семинарлар бошлиқлари А. Кудобеков, А. Зухриддинов, М. Гальдипова каби Тошкент темир йўли инженерлари институти ўқитувчилари ва бошқаларнинг ишлари мақтовга лойиқдир. Улар бошчилик қилган тўгаракларда ўқув йили, айниқса, муваффақиятли якунланди.

Район партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасида кўпгина диққатга сазовор ишлар қилинди. Бошланғич сиёсий мактабларда, марксизм-ленинизм мактабларида ва назарий семинарларда доҳийнинг назарий мероси ўрганилди. Пропагандистлар машғулотларни доҳийнинг асарлари билан, ҳаёт билан боғлаб олиб бордилар. «Коммунизмда болаларча сўллик» «касали», «Давлат ва революция» сингари асарлари бўйича конспект тузишди. Бу В .И .Ленин асарларини ўрганишга бўлган қизиқишни янада ошиб бораётганликларидан далолат беради.

Юқори малакали пропагандистлар тайёрлашда марксизм-ленинизм кечки университети катта роль ўйнамоқда. 1965-1970 ўқув йиллари мобайнида бу университетнинг пропагандистлик факультетини район бўйича 421 киши тамомлаб чиқди. Уларнинг кўпчилиги ҳозир район саноат корхоналари, мактаб ва бошқа муассасаларда марксча-ленинча ўқув системасида пропагандистлик қилишаётир.

Партия маорифи системасида янги ўқув йили бошланаётир. Район партия ташкилотлари янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўриб, сиёсий мактаблар, тўгараклар, назарий семинарларнинг раҳбарларини танлаш ва тайёрлашга алоҳида эътибор бердилар. Уларнинг кўпчилиги махсус курсларда, марксизм-ленинизм университетларида ўқиб, ўз билимларини оширдилар. Район пропагандистлари семинарида тажриба алмашдилар, йўл-йўриқ ва маслаҳатлар олдилар.

1970—1971 ўқув йилида 81 жойда бошланғич сиёсий мактаб ташкил этилади. Уларга 18 мингга яқин тингловчи жалб этилади. 301 тингловчи эса марксизм-ленинизм асослари мактабида билим олади. Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси, электрон техникаси ва «Октябрь революцияси» заводлари ва бошқа йирик саноат корхоналарида ташкил этилган назарий семинарларда ва марксизм-ленинизм мактабларида партия-иқтисодий сиёсати ўрганилади. Янги ўқув йилида партия иқтисодий сиёсатининг актуал масалаларини, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш проблемаларини ўрганишга катта эътибор берилади. Бошланғич сиёсий мактабларда «Иқтисодий билим асослари» курси киритилади. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида эса партиянинг иқтисодий сиёсати ва ҳозирги замон фан-техника революцияси, янги беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантириш масалалари ҳақида ҳам машғулотлар ўтказилади. Марксизм-ленинизм асослари мактабларида янги ўқув программаси бўйича тузилган планларга амал қилинди. Семинарларда «Илмий коммунизмнинг актуал проблемалари», «Ленинизм ва жаҳон революцион жараёни». «Пролетар интернационализми тўғридаги марксизм-ленинизм таълимоти ва ҳозирги замон». «Ҳозирги давлат монополистик капитализм шароитида синфий кураш» каби қатор мавзулар ўрганилади.

Пропагандистларга назарий ва практик жиҳатдан ёрдам беришда асосий иш формаларидан бири доимий ҳаракатдаги район семинари ҳисобланади. Ўтган ўқув йилида партқабинет қошида КПСС тарихи бўйича бир-икки йилга мўлжалланган партия ўқуви мактаби ишлади. сиёсий экономика бўйича эса «Капитализм» ва «Социализм» бўлимларида машғулотлар ўтказилди. Шунингдек, комсомол маорифи бўйича учта семинар ташкил этилди.

Доимий ҳаракатдаги район семинарида КПСС ички ва ташқи сиёсати, халқаро коммунистик ҳаракат масалаларига катта эътибор берилди. Янги ўқув йилида ҳам бу семинарда ҳар хил актуал масалалар ўрганилади.

Районда пропагандистлар учун назарий конференциялар ўтказилаётир. Уларда актуал проблемалар — ленинча партиявийлик принципи, буржуа ва оппортунистик идеологиянинг моҳияти масалалари ўрганилаётир. Масалан, «Ленинча миллий сиёсат», «В. И .Лениннинг буржуазия ва капитализм идеологиясига қарши кураши», «Ленин ва ёшлар», «Ленин санъатнинг партиявийлиги ҳақида» каби темаларда ўтказилган назарий конференциялар шулар жумласидандир.

Пропагандистларга амалий ёрдам кўрсатишда партқабинет қошидаги методик советнинг роли катта бўлаётир. Совет аъзолари район ҳаётига доир материалларни тўплаб, энг яхши пропагандистларнинг иш тажрибаларини оммалаштирадилар, мазмунли лекциялари билан семинар қатнашчиларини хурсанд қиладилар.

Район партия комитети ва партия ташкилотлари энг яхши пропагандистларнинг ишларини оммалаштиришлари билан бирга, уларни мукофотламоқда, рағбатлантирмоқда.

Марксча-ленинча ўқиш системасида бошланаётган ўқув йили шонли партиямиз XXIV съезди йили бўлади. Район саноат корхоналари ва муассасаларида съездга тайёргарлик, меҳнат активлиги янада қизитиб юборилди. Марксизм-ленинизм мактаблари ва семинарларда пропагандистлар машғулотларни В. И. Ленин маданий меросини ўрганишга, партия иқтисодий сиёсати масалаларига ва халқаро коммунистик ишчилар ҳаракатига қаратадилар. Партия ўқувининг илмий даражаси ва самарадорлигини оширишда, коммунистик қурилишнинг ҳозирги даврдаги вазифаларини бажаришда уларни оммага, тингловчиларга етказишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда район пропагандистлари партия пропагандисти деган шарафли номни меҳнат, илмий, ижодий изланишлари билан оқлайдилар.

А. АҲМЕДОВ.

«Ташэлектромаш» заводи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун кўплаб пайвандлаш трансформаторлари ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: техника контроли бўлимининг ходими А. Иванова жўнатиш учун ҳозирланган тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда. М. Нуриддинов фотоси.

ЕР ОСТИ ЁҚИЛҒИ «ОМБОРИ»

Бухоро — Тошкент ёқилғи магистралини ишлатувчилар Полторацкое ер ости «омбори»га табиий газ қамаб бўлдилар. Катта босим остида 212 миллион куб метр арзон ёқилғи сув қумлоқ қатламлар орасига «жойлаштирилди». Бу планда кўзда тутилганидан тўрт баравар кўпдир.

Ҳозирги вақтда Ўрта Осиёда бирдан-бир шу сунъий ер ости омборининг сиғими 700 миллион куб метрга етди. Ғамланган бу газ қиш вақтида Тошкентнинг саноат корхоналари ва коммунал хўжаликларига ҳар куни қўшимча миллион куб метр газ юбориб туришга имкон беради.

Планетамиз янгиликлари

●Социализм мамлакатларида

Совет санъатининг чинакам кўриги

БУДАПЕШТ. Венгрияда ўтказилган совет маданияти кунлари совет санъатининг чинакам кўригига айланди. Совет бадиий коллективлари, ашулачилар, музикачиларнинг концертлари 10 кун мобайнида мамлакат маданий ҳаётининг диққат марказида турди. Рус ва совет авторларининг пьесалари пойтахтдаги ва область шаҳарларидаги 14 театрда саҳнага қўйилди. Театр коллективлари беш премьера билан томошабинларни хурсанд қилишди. Ана шу премьералардан бири— М. Шатровнинг «Большевиклар» спектакли Будапештдаги Йожеф Аттила номли театр саҳнасида қўйилди. Бу спектакль саҳна мухлисларининг зўр эътиборини ўзига жалб этди. Венгрия томошабинлари шу кунларда неча ўнлаб энг яхши совет фильмларини томоша қилдилар.

Совет маданияти кунлари тамом бўлади. Аммо совет маданияти куни муносабати билан амалга оширилаётган тадбирларнинг бири, шубҳасиз, ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этаверади. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига Венгрия Фанлар академияси биносида ташкил этилган совет китоблари виставкаси ҳали анча вақт очиқ бўлади. Виставкада Ленин асарлари, пролетар революцияси йўлбошчисининг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги китоблар асосий ўринни олади.

Ғолибларга мукофотлар

ГАВАНА. (ТАСС). Куба — Совет дўстлиги уюшмасининг уйида «Новедадес де Моску» газетасининг редакцияси ташкил этган «Ленин ҳақида нималарни биласиз?» конкурсининг ғолибларига мукофотлар топширилди. Совет давлати асосчисининг туғилган кунига 100 йил тўлишига бағишланган конкурсда озодлик оролининг юзлаб ишчилари, хизматчилари ва студентлари қатнашди.

Конкурс жюриси жаҳон пролетариати доҳийсининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида саволларга анчагина тўлиқ жавоб қайтарган 18 кишини Фахрий дипломлар ва эсдалик совғалари билан мукофотлади.

Янги саноат объектлари

СОФИЯ. (ТАСС). «Пловдив-Шимол» иссиқлик электр станциясининг биринчи навбати октябрь байрамининг 53 йиллиги арафасида қурилиб бўлди. Бу электр станциянинг барча агрегатлари ишга туширилганидан кейин унинг қуввати 170 минг киловаттга етади. Куни-кеча иссиқлик электр станциясини тантанали очиш маросими бўлди. Маросимда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Ж. Живков, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлди.

Пловдивда замонавий «Ален мак» парфюмерия корхонаси ҳам фойдаланишга топширилди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Млада Болеслав шаҳридаги автомобиль заводининг цехларида «Шкода-110-Р-купе» маркали янги енгил автомобиллар йиғилмоқда.

Янги машина такомиллаштирилган двигатель билан жиҳозланган, замонавий формалари билан ажралиб туради.

Янги «Шкода» соатига 140 километр тезлик билан юради, 100 километр масофага 9 литр бензин сарфлайди.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Ҳисобот-сайлов кампанияси давом этмоқда

ВАРШАВА. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партиясининг бошланғич ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси давом этмоқда. Партия группалари ва партия ташкилотлари ўтган икки йил мобайнида қилинган ишларни якунламоқдалар ва янги раҳбарликни сайламоқдалар. Польша Бирлашган ишчи партияси V съезди ва Марказий Комитет Пленумлари қарорларининг бажарилишига баҳо бериш— партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов йиғилишларининг диққат марказида турибди.

Польша матбуот агентлиги хабар беради: бошланғич партия ташкилотлари шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида 124 минг кишини Польша Бирлашган ишчи партияси аъзолигига кандидат ва 94.3 мингга яқин кандидатни партия аъзолигига қабул қилди. 1 октябргача олинган маълумотларга қараганда, Польша Бирлашган ишчи партияси аъзоларининг сони салкам 2 миллион 296 минг кишига етган.

Бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов кампанияси партиявий иш кучайтириб юборилганлигини ва партия аъзолари маҳкам жипслашиб, Польша Бирлашган ишчи партиясининг V съезди ва партия Марказий Комитети Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларни бажараётганликларини исбот этади.

СССР НИНГ ЁРДАМИ БИЛАН

ДАМАШҚ. Фрот тўғони учун пароходлар орқали Тартус портига келтирилаётган юклар темир йўл билан қурилишга жўнатиб турилибди. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган ва портни эски Ҳалаб йўли билан боғловчи Тартус-Аккарий темир йўли, шунингдек, Ҳалаб—Табка темир йўли ётқизилганидан сўнг шундай қилиш имконияти туғилди.

Янгитдан қурилаётган Латакия — Қамишли темир йўлининг Латакия — Ҳалаб участкаси яқин орада ишга туширилади. Шундан сўнг Фрот тўғонига аталган оғир ва ташилиши ноқулай юкларни Суриянинг иккинчи порти—Латакиядан темир йўл транспорти орқали юбориб туриш мумкин бўлади.

БРАЗИЛИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

ПАРИЖ. Бразилияда «Қўпорувчи унсурлар»га қарши кураш баҳонаси билан оммавий тинтув ва қамоққа олишлар давом этмоқда. Франс пресс агентлиги мухбирининг Рио-де-Жанейродан хабар беришича, мамлакатнинг ҳамма қисмида 4 мингга яқин киши қамоққа олинган. Сан-Паулу газеталари қамоққа олинганларнинг катта рўйхатини босиб чиқармоқда. Булар орасида таниқли адвокатлар, журналистлар, студентлар ва жамоат арбоблари бор.

(ТАСС).

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ ОШМОҚДА

ҚОҲИРА. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати бир қанча озиқ-овқат ва саноат молларининг нархларини арзонлаштириш ҳақида қарор қабул қилди. Жумладан, чой, керосин, қанд, кийим-кечак ва пойафзал нархлари арзонлаштирилади.

Саноат, нефть ва минерал ресурслар министри Азиз Сидқий БАР ҳукуматининг қарорини эълон қилиб, бу қадам ҳукуматнинг меҳнаткаш омма моддий аҳволини яхшилашга қаратилган сиёсатининг бевосита ифодаси деб таъкидлади.

«Ал-ахбор» газетаси БАР ҳукуматининг шу қарорини шарҳлаб бундай деб ёзди: Ҳукумат аҳоли турмуш даражасини ошириш масаласига биринчи галда эътибор бераётганлигидан далолат беради. Ҳукумат мамлакатнинг иқтисодий имкониятларини синчиклаб ҳисоблаб чиқиб, меҳнаткаш омма ҳам меҳнат унумдорлигини оширишга бутун куч-ғайратини сарфлайди, деган умидни назарда тутиб, нарх-навони арзонлаштирди.

Эрон. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан бунёд этилаётган Исфаҳон металлургия заводининг қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

СУРАТДА: домна печларини монтаж қилувчи совет инженерлари А. Донцов (ўнгдан иккинчи) ва Н. Ершов (чапдан иккинчи) эронлик ҳамкасблари билан навбатдаги монтаж ишларини муҳокама қилмоқдалар. А. Аҳмедзянов фотоси.

ЭКВАДОРДАГИ АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Мудофаа министри Хорхе Акоста «Эквадорда уруш вақтининг қонунлари амалда», деди. 27 октябрда ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондони генерал Сесар Роон Сандоваль ўғирлаб олиб кетилганидан кейин шу қонунлар жорий қилинди.

Ўғирланган генерал топилса ҳам. мамлакатда қамоққа олишлар давом этмоқда. Америка агентликлари мухбирларининг хабар беришича, Китода, жумладан, Эквадор собиқ президентининг ўғиллари Гонасло Кордова ва полковник Андрес Кордова қўлга олинган.

Мамлакатдаги турли ташкилотлар генерал Роон ўғирланганидан кейин турмага ташланган неча ўнлаб кишиларнинг озод қилинишини талаб этмоқдалар. Асосан Компартия, касаба союз, студентлар ташкилотлари ва бошқа тараққийпарвар ташкилотларнинг арбоблари турмада ётибди. Булар орасида Компартия Марказий Комитетининг аъзоси машҳур ёзувчи Энрике Хиль Хильберт ҳам бор.

Маҳбуслар башарти маъмурлар бизни озод этмасалар очлик эълон қиламиз, дедилар.

СОВЕТ АРТИСТЛАРИ БЕЛЬГИЯДА

БРЮССЕЛЬ. ТАСС мухбири Е. Савченко хабар беради:

Брюссель кўчаларида пайдо бўлган «СССР халқларининг ўтмишдаги ва ҳозирдаги қўшиқлари ва рақслари» деб ёзилган кўркам афишалар Бельгияда совет артистларининг гастроллари бошланганлигидан дарак беради. Гастроллар Бельгия—Совет дўстлиги жамиятининг ташаббуси билан ташкил этилди.

Коллектив составида таниқли совет раққослари ва ашулачилари, грузин вa ўзбек раққосалари, Украина бандуристлари, акробатик группа бор.

Совет артистлари ўз гастролларини Люксембург вилоятидаги Арлон шаҳрида бошлаб, Бельгиянинг Шарлеруа, Брюссель ва бошқа шаҳарларида ҳам томошалар кўрсатишади.

Маҳаллий матбуот совет мамлакати кўп миллатли санъатининг вакиллари кўрсатаётган томошалар ёқаётганлигини ёзмоқда.

«Беларусь» трактори Покистонда

СОВЕТ савдо ваколатхонасининг Карочидаги бўлими... Бу ерда иш куни жуда барвақт бошланади. Кўзойнак таққан талабчан секретарь аёл бу ерга келувчиларнинг — Покистондаги турли фирмалар вакилларининг саволларига аранг жавоб бериб улгуради. Унинг столи устидаги визит варақларининг уюми тез ўсиб боряпти.

Кенг, қулай хонага жойлашган, яхши мебелли ва жуда катта деразали бу бўлимни бу ерда «музокара олиб борадиган жой» деб атайдилар. Юмалоқ стол атрофида уч киши — «Фикто лимитед» фирмасининг бошлиғи жаноб Ғулом Муҳаммад Адамжи, Совет «Тракторозкспорт» ташқи савдо бирлашмасининг вакили Б. Калинушкин ва СССРнинг Покистондаги савдо вакилининг ўринбосари О. Степанов ўтиришибди. «Беларусь» тракторларининг катта партиясини «Фекто»нинг сотиб олиши тўғрисида тузилган ва имзолаш учун тайёрлаб қўйилган шартнома муҳокама қилиняпти. Мана, ҳамма гафсилотлар ҳақида гапириб бўлинди шекилли. Жаноб Адамжи шартномани ўзига яқинлаштириб имзо чекади ва мамнуният билан:

— Демак, бу бўлди жаноблар! Бугун биз мақтовга лойиқ иш қилдик! — деди.

«Фекто» фирмасининг Ғарбий ва Шарқий Покистонда Совет «Беларусь» тракторлари ва қишлоқ хўжалик машиналарини сота бошлаганига тўрт йил бўлди. «Беларусь» тракторн ўзини Америка ва Ғарбий Европадаги машҳур фирмаларнинг энг яхши машиналаридан ҳеч нимаси билан қолишмайдиган, бир қатор кўрсаткичлар бўйича эса улардан ҳам устун турадиган юқори унумли трактор сифатида танитди. Фирма ҳозирнинг ўзидаёқ беш мингдан кўпроқ совет тракторини сотди.

Шу кунларда Карочидаги портларнинг бирига «Сочи» номли Совет юк ташиш кемаси келиб тўхтади. Юкларни бўшатиш иши қизғин боряпти. Кўтарма кранлар трюмлардан ичига тўқимачилик станоклари жойлаштирилган катта яшикларни, темир-йўл шпаллари боғламларини, металл конструкцияларни, қувурларни кўтариб олмоқда. Қирғоқдаги юклар орасида икки юзта яп-янги «Беларусь» турибди. Улар моторларини бараварига гуриллатиб портдан жўнашяпти.

«Фекто лимитед» фирмаси устахоналарининг катта ҳовлиси ҳозиргина келтирилган машиналар билан тўлиб кетган. «Тракторозкспорт» фирмасининг механик ва мутахассислари бу машиналарни харидорларга юбориш олдидан амалда текшириб кўрмоқдалар, синчиклаб кўздан кечирмоқдалар. Узелларни тартибга солмоқдалар. Устахоналар совет станокпари ва асбоблари билан қуроллантирилган. Бу ерда фрезерлик, токарлик ва пармалаш станоклари, қудратли қирқ тонна келадиган пресс, ёнилғи системасини синовдан ўтказиш учун назорат стендлари, гидронасос ва электромеханизмлар. аккумуляторларни зарядлаш станциялари ,тракторларни марказлаштирилган асосда мойлаш ва заправка қилиш станциялари бор.

— Совет мамлакатидаги шерикларимиз бизни биринчи даражали асбоб-ускуналар билан таъминладилар, — деди «Фекто» фирмасининг бошлиғи —ҳозир биз Карочидаги устахоналарни кенгайтиряпмиз ва Лаҳорда «Беларусь» тракторларини сотиш бўйича марказ қура бошлаймиз. Буни савдо-сотиқ ҳажмининг кенгайиши тақозо қиляпти. Айтгандай, биз машиналарнинг сотилишини таъминлабгина қолмай тракторларнинг минг соатлик иши давомида харидорларимизга техника ёрдамини ҳам кўрсатяпмиз. Техника хизматини жойларда механиклар, алоҳида ҳолларда эса совет мутахассислари амалга оширяпти. Мен бирон мураккаб иш олдида уларнинг боши қотиб қолганини ёки бир ишни охиригача етказмаган бирон ҳодисани эслай олмайман.

Совет мутахассислари «Беларусь» машиналарида ишловчи кадрлар тайёрлашда актив қатнашдилар. Уларнинг дўстона ёрдам бериши туфайли маҳаллий деҳқонларимиздан ҳозирдаёқ юзлаб тракторчи тайёрланди.

...Бизнинг «Волга»миз яқиндагина Карочи-Ҳайдаробод ўртасида қурилган тез қатнайдиган йўлдан елиб бормоқда .Дарахтлар орасидаги ёруғликдан катта далани кўряпмиз. Унда плугли қизил ранг трактор тез юриб бормоқда.

Автомобилни йўл ёқасида тўхтатиб юмшатилган ердан тўпиғимизгача ботиб тракторга томон борамиз. Двигатель товуши тинади. Баланд бўйли, мўйловини бураб қўйган, пешонасига катакли олачипор рангли рўмол таңгиган тракторчи бизга ҳайрон бўлиб тикилади. Мана, унинг юзида самимий табассум пайдо бўлади: У:

— Хуш келибсиз, қадрдон дўстлар! — деб хитоб қилади.

Тракторчи Хўжа Муҳаммад Алининг сўзлари эски ошналари — «Тракторозкспорт»нинг икки инженери Анатолий Новиков ва Георгий Дроздга қаратилган эди.

«Ажойиб машина: меҳнатсевар ва итоатгўй» деб баҳо беради «Беларусь» трактори ҳақида Али. Бу машина унга муайян кимаси билан ёқади деган саволга эса:

— У менга ҳамма томондан ёқади: уни бошқариш осон, даладаги турли ишларни аъло бажаради, бунинг устига жуда чиройли ҳам.

— Сафаримизнинг охирги пункти бўлган Қози Аҳмад қишлоғига етиб бордик. Қуёш тик турибди, лекин далалар ва плантациялардаги ишлар тез суръат билан олиб бориляпти. Турли маркали тракторлар орасида учта «Беларусь» трактори ажралиб кўзга ташланиб турибди.

Ю. КОРАБЛЁВ,
АПН мухбири.
Ҳайдаробод—Карочи.

Шарқ юлдузи ОКТЯБРЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг 10-сони босмадан чиқди. У шоир Душан Файзийнинг Самарқанднинг 2500 йиллигига бағишланган «Самарқандномa» достонқасидаси билан очилади.

«Нилуфар мукофати лауреатлари» рубрикаси остида Зулфия ҳамда Хариваншрай Баччан, То Хоай, Агустиньо Нето, Маҳмуд Дарвиш, Алекс ла Гума сингари таниқли Шарқ адибларининг ҳикоя ва шеърлари босилган.

«Осиё ва Африка ёзувчиларининг Деҳли конференцияси» ва «Икки буюк қитъа адиблари ижодидан» рубрикалари остида эса Миср ёзувчиси Тавфиқ ал-Ҳакимнинг «Руҳнинг қайтиши» романидан парчалар, Яшпал, Саодат Ҳасан Минто, Азиз Несинларнинг ҳикоялари, Осиё ва Африка шоирларининг шеърларидан намуналар ўқиш мумкин.

Николай Тихонов, Ғафур Ғулом, Самад Вурғун, Мирзо Турсунзода, Эдуардас Межелайтисларнинг шеърларини ҳам шу сонда ўқийсиз.

Ўзбекистон ёзувчиларининг VI съезди олдидан рубрикаси остида эса адиб ва адабиётшунослардан Н. Сафаров, И. Шамшаров, И. Раҳим, М. Али, П. Шермуҳамедов, У. Назаров, У. Норматовларнинг бугунги адабиёт ҳақидаги ўйлари берилган.

Бундан ташқари, «Санъат», «Танқид ва адабиётшунослик», «Гўзаллик оламида», «Тақризлар» бўлимларида ҳам хилма-хил қизиқарли материаллар бор.

Душан ФАЙЗИЙ

«Самарқандномa»

(Достондан парча)

саёҳат

Етти мўъжиза бор эмиш оламда,
Таърифи-изҳорга инсон ақли лол.
Бири—Самарқанддир!
Саҳни чаманда—
Ки дунё тургунча муқим, безавол.
Мўъжиза эканинг қуёшдай равшан,
Шуурга сиғмагай тавсиф-таърифинг.
Ким ҳам айта олур,
Эй, буюк масқан,
Қайлардан бошланмиш кекса
тарихинг?!

Гарчи,
Назм аро зебдур маҳоват,
Шоир толеъиким—зарурат йўқдир.
Қадимул айёмдан қолган имoрат,
Вале, сарҳисобга етмас тафаккур.
Дерлар:
Афросиёб айламиш обод,
Демишки— мен учун пойтахт бўлсин.
Дарвоқе, қай замон бўлмишсан бунёд
Ахир, Квинт Курций — қаердан
билсин!

Муқаддас Авеста зарварақлари
Сенинг нақлинг ила топмишдир
зийнат,
Гўёки, ўтмишнинг илк чироқлари
Ҳамон порлаб турур юлдузлар сифат.
Қадимий Осиё йўллари бўйлаб
Кезмиш не-не карвон,
Не сайёҳ, олим...
Беш минг саҳифали тарихни ўйлаб
Олис-олисларга кетур хаёлим.
Кимки ажабланур—
Қилсин сарҳисоб:

«Комсомол кўли»дан Тош асригача»,
Балки, етаклайди бу қадим «китоб»
Миср эҳромларин илк қасригача.
Клавихо кирмиш сирли оламга.
Тинглаб «Алиф Лайло» қиссаларини.
Қай бирин олурсан ахир қаламга,
Ёзиб бўлармиди унинг барини.
Камтарлик—ҳусига зеб, деб билурман
Мақтанчоқлик менга сира эмас хос.
Юртим!
Бугун сени кўз-кўз қилурман,
Бу—менинг фарзандлик бурчимдир,
холос.
Қалдирғоч қанотидай текис кўчалар,
Болалар дунёси—«Горький боғида».
Гулзорлар баҳридан кўркинг очилар
Қуёш бошинг узра кулган чоғида.
«Тошканди» маҳалласи—
Косибу заргар...
Икки олам эрур—ҳар икки ёни.
Регистон майдони кўз қамаштирар,
Оро топар бунда «Муза» ошёни...
Шаҳрим!
Кексалигинг—Ернинг ўзидай,
Буюк шоҳномадир—умринг ҳар
фасли!
Олис тонготарнинг ёрқин
юлдузидай—
Доим чақнаб тургин,
Оташ нафасли!
Назм маликаси —пари руҳ Сапфо
Сенга бўлган экан ғойибдан мафтун,
Неажаб, шоҳиддир бу кекса дунё,
Зеро, баён этмиш нақлини бугун.
Ёшингни билмайди бизнинг тарихлар,
Жуда қадимийсан!
Қадимийсан, шаҳрим!
Олам чароғбони—шу қуёш билар,
Санаи бунёдинг у айтар балким!

ОСИЁ ВА АФРИКА ШЕЪРИЯТИДАН

Халилулло ХАЛИЛИЙ
(Афғонистон)

ҲАЁТ ШАМИ

Азобу истиробга туғилганман, минг афсус,
Ҳаёт оғусин тамом симирганман, минг афсус.
Ғазабкор шамол турар, менман ожиз шам тили,
Қалтираб ёниб охир тугагайман, минг афсус.

ҲУРЛИК ҚУЁШИ

Биз аччиқ меваламиз, шохлардан
узиламиз,
Замонанинг зарби ҳам қуритмоқда
силламиз,
Аччиқлигимиз ўрнин боссин десанг
ширинлик,
Эй, озодлик баҳори, ер юзини илит, тез!

БОСҚИНЧИЛАР

Келди шуҳратпараст
қўноқлар,
Мурдор бўлди тоза
тупроқлар,
Дунё юз бор бўялди
қонга
Номдор бўлгунича
олчоқлар.

ВАН ДАЙ
(Вьетнам)

СОЛДАТ КУРТКАСИ

Совуқ шамол
заҳрин сочар шимолёклардан,
Қайлардадир солдат ивир ёмғирда, корда.
Ғамлаб қўйган ақчамга мен
мато сотиб оламан,
Пахталик бир куртка тикиб,
берсайдим ёрдам...
Игнам чопар баҳя-баҳя,
ипларим пишиқ,
Чоклар қийшиқ,
қўлим ҳали ўрганган йўқ.
Курткам ҳали совуқ,
тўса олмас шамолдан,
Лекин у халқ юрагидан оташ, меҳр олган.
Юбораман фронтга мен
иссиқ курткамни.
Билмам уни кийган
йигит
шўҳми, ўктамми?
...Бу кечаси совуқ
шамол ўкирар, увлар.
Мен юпунман.
қалбимда ўт бордек
туюлар...

Ш. ЮСУФ.
таржимаси.

Эсташ ПРЮДЕНСИО
(Дагомея)

КЎЛ ЗУҲРОСИ

Пушти мато билан бели танғилган,
Бадани—мисоли ялтироқ кўмир
Товланиб туради.
Кўкрак ҳам таранг,
Боладай жилмаяр.
Қўнғироқ сочи
Худди пружина каби қайишқоқ,
Бошида мевалар солинган сават,
Лаблари ширинлик бўсага муштоқ.
Мовий кўллар қизи Африкамизнинг—
Енгил шамолидай боради жадал.
Нам қумда қолдириб жажжи изларин.
Чидамли овчилар унутиб тўрни,
Хипчабел парини қилишар орзу.
Пари эса, ўтиб борар шу ердан
Латиф оёқлари билан сув кечиб.

М. ИКРОМ таржимаси.

Али САРДОР ЖАФРИЙ.
(Ҳиндистон)

ҲАЁТ

Бир қарасанг, чеки йўқдай кўринар ҳаёт,
Бир қарасанг, кўз очиб юмгунчалик у.
Гоҳи видо оқшомидай мунли, харобот,
Висол тонги мисоли баъзан серёғду.
Гоҳ ҳижронли кузнинг бедор, намхуш
тунлари
Интиқ-интиқ яшар ҳаёт баҳор дардида.
Камалакдай порлаб қолар умид кунлари
Гоҳ ёрингнинг суюкли нигоҳларида.
Гоҳ қаршингда бўстон каби бўлар у бунёд.
Гоҳ қумдаги сўқмоқдай сўнгсиз, қоронғу...
Бир қарасанг, чеки йўқдай кўринар ҳаёт,
Бир қарасанг, кўз очиб юмгунчалик у.

Муҳаммад АЛИ таржимаси.

НИЛУФАР МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Хариваншрай БАЧЧАН
(Ҳиндистон)

ТАШАККУРИМ ШУЛАРГА

Нолиш қилсам агарда,
Бу кимгадир келмай
хуш,
«Ожизлар иши,—
деса,—
Бир бурчакда оҳ
уриш...»
Ташаккурим ўшанга,
Мағрур қалбли
инсонга,
Ташаккурим ўшанга.
Кимнинг қараши менга
Қатъиятдан берса дарс,
Ким аёвни ўзига
Билса нораво,
нофайз,—
Ташаккурим ўшанга,
Шер юракли
инсонга,
Ташаккурим
ўшанга.
Ким билмаса фароғат
Орзуларин йўлида,
Дардкашим бўлган эса
Ғамнинг аччиқ
йилида —
Ташаккурим ўшанга,
Мағрур қалбли
инсонга,
Ташаккурим ўшанга.

Г. Нуриллаева
таржимаси.

Агустиньо НЕТО
(Ангола)

ҒАРБ ТАРАҚҚИЁТИ

Қизил тупроқ узра
қоқилган,
Маҳкамланган бир дона
ёғоч
Қашшоқ уйнинг ороли
гўё.
Жулдур-жулдур
латталар эса
Шу лавҳани турар
тўлдириб.
Ва ёриғдан кирган кун
нури
Уйғотади уйнинг
эгасин.
Атиги ўн икки соат иш
Қуллигидир унинг
кундалик:
Тош майдала!
Тош кўтар!
Тош майдала!
Тош кўтар!
Офтоб —оташ,
Сел қуяр
Тош майдала!
Тош кўтар!
Етиб келар қарилик
ҳам тез,
Йиртиқ-ямоқ, арзимас
бир пул
Кифоядир
тинчимоқликка.
Кечаси у тасалли
топиб,
Очлигидан ўлар
миннатдор.

Ю. Шомансур
таржимаси.

ЗАМИН

Гарчи мен фазо сари парвоз қилдим кўп
дадил,
Аммо Ердан бир нафасга узмадим кўз ҳам
кўнгил.
Ою юлдуз бирла бўлдим мен фазода
ҳамнафас,
Лек замин бўйидан эрди сархушу сармаст
бу дил.
Талпинишни бошлади илк бор Ерда бу юрак,
Ҳам яшаш-чун чекди илк озор Ерда бу юрак.
Ҳам тутиб умр йўлининг бор заҳматини
жонида,
Олға чопди бесабр, бедор — Ерда бу юрак.

● Совет шарқи шоирлари дафтаридан

Мирзо ТУРСУНЗОДА

Ернинг ўчган гулханин такрор кўкка
ўрлатдим,
Сўз-ла мен ўчган юракни жўш уришга
ўргатдим,
Кўз очиб, оламга илк боққан гўдакка
меҳр ила
Оғушим очдим ҳар он, меҳру вафони дўст
тутдим.
Пайванд бўлсин, майлига, Ерга оёғим доимо.
Ерда бўлсин, майлига, маъвоу боғим доимо.
Майлига, турсин сочиб ўз шуъласини то
абад
Масканимни шуълавор этган чароғим
доимо.

Тожикчадан Абдулла ШЕР таржимаси.

ҲОЗИРГИ ЗАМОН МИСР МЕЪМОРЧИЛИГИ

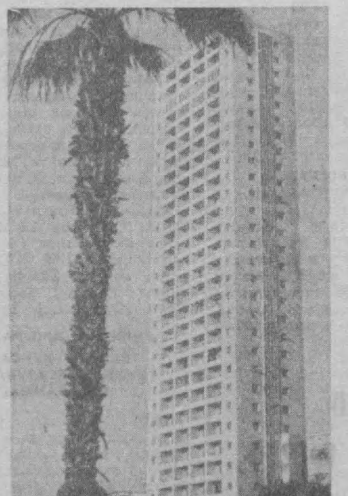

Ҳозирги замон араб меъморчилигида янги тенденциялар билан бир қаторда қадимги меъморчилик ҳам бир-бирига чамбарчас боғлиқ ҳолда ривожланиб бормоқда. Бу, айниқса, анъанавий услуб соҳасида катта тажрибага эга бўлган, янги йўналишларга қарши курашаётган кекса авлод меъморларининг ижодида кўпроқ учрайди.

Сиз суратларда Қоҳирадаги ўттиз уч қаватли уйни [меъмор Наим Шабиб] ва Носир ширкатининг биносини кўриб турибсиз [меъмор Саид Иброҳим Карим.]

Асқар АЗИМОВ
фотолари.

Тавфиқ ал — ҲАКИМ
(МИСР)

РУҲНИНГ ҚАЙТИШИ

(Романдан парча)

МУҲСИН билан Заннуба уйга қайтиб келишганида кеч кириб қолган эди. Болага оламда ундан бахтлироқ одам йўқ, бўлиши ҳам мумкин эмасдай туюлди.

Бирон ерга қоқилиб йиқилсанг, бирон еринг лат еса, унинг оғриғи анчадан кейин билинади. Худди шунга ўхшаб, Муҳсин ўзининг Сонния билан учрашувидан қалбида ҳосил бўлган туйғулар кучини, фақат унинг уйидан чиқиб кетганидан кейингина сезди. Бу ажойиб тушни қаранг! Бугун содир бўлган воқеалар кишининг ўнгида бўлиши мумкинми, ахир? Соннияга узоқдан ҳаваcланиб қарашни ҳатто хаёлига ҳам келтирмаган Муҳсин унинг уйида бўлди, у билан гаплашди-я! Шу пайтгача Соннияни у Заннубанинг олдига келганида ўзининг қариндошлари билан бирга эшикнинг тирқишидан мўралаб бир мартагина кўрган эди-да.

Бу ҳодиса бундан икки ой муқаддам содир бўлган эди. Жума куни, халқ хушчақчақ, мамнун. Ҳамма ошхонага тўпланган эди. Ўша куни бирдан Мабрук югуриб келиб, Заннубанинг олдида меҳмонлар ўтиришганини, «улардан биттаси шунақанги жонон» эканлигини имо-ишора билан хабар қилди-да, бармоқларини бир ерга жам қилиб, уларнинг учидан «чўп» эткизиб ўпиб қўйди.

Ҳамма ўрнидан ирғиб турди. Юзбоши Салим бошчилигида ёпиб қўйилган эшик томон югуришди. Улар бир-бирларини итаришиб, шод кулгиларини босишга уриниб, эшик тирқишидан ичкарига мўралашди. Ўшанда Муҳсин уни биринчи бор таниган эди. Эшикдан хона ичига мўралаб, ҳаммасининг оғзи очилиб қолди. Бунақанги гўзални улар умрларида ҳеч кўрмаган эдилар!

Хилма оиласини қойил қолдирди. Кекса бека, Сонниянинг онаси, уни, иккинчи Абдал Хоммулий, деб мақтади. Рояль чалган Сонния хонимнинг ўзи эса, ундан ашула айтишни ўргатиб қўйишни илтимос қилди.

Муҳсин қўрқиб кетди ва хафа бўлди. У бу тўғрида бошқа бировнинг бунчалик тез хабардор бўлишини истамас эди.

Заннубанинг бу хабари ўз таъсирини кўрсатди. Унинг сўзини эшитиб, Абда анграйиб қолди. У Муҳсиннинг тўсатдан индамас бўлиб қолганлиги ҳамда ўзини четга тортаётганлигининг сабабини фаҳмлаб, унга шубҳа билан қараб қўйди. Салим ҳам боланинг кўнглида чуқур из қолдирадиган қандайдир воқеа содир бўлганлигини пайқаб қолди. У мўйловини бурадди, йўталиб қўйди.

— Иншоолло! Ажойиб ҳунар! Ашула муаллими! Энди сен асал есанг керак. Қизиқ, бунга неча пул тўлашар экан, Муҳсин афанди? — заҳарханда қилиб сўради у.

Муҳсин бошини кўтарди ва Салимга ўқрайиб қаради. Унинг саволига жавоб беришни ўзига эп кўрмади. Унинг индамаганлиги ака-укаларнинг баттар жаҳлини чиқарди, гумонларини оширди. Абда Заннубага қараб ғазаб билан бақирди:

— Уни етти ёт одамларникига олиб бориб, ашула айттириш сенинг ишинг бўлса керак!

Муҳсин ғазабини босиб, хотиржамгина сўради:

— Сенинг нима ишинг бор?

Абда қалқиб тушди.

— Нима деяпсан? — деб қичқирди у. — Сенинг нима ишинг бор, дейсанми? Энди катта одам бўлиб қолдим деб ўйлайсан, чамаси? Ҳали гўдаксан, ёш боласан, бу ерга бировга ашула ўргатиш учун эмас, ўқиш учун келгансан. Бу йил етуклик аттестатига имтиҳон беришинг керак. Бундан ота-онанг огоҳ бўлиб қолишса, нима қилишларини худо билади.

Аммо Муҳсин овозини баланд кўтариб, ҳалиги гапида туриб олди:

— Сенинг ишинг бўлмасин!

Муҳсин вужудида жунбушга келган ғазаб ўтини аранг босиб, шахт билан ўрнидан турди ва эшик томон йўл олди.

— Қаёққа кетяпсан, Муҳсин? — деб сўради Заннуба уни тўхтатиб.

Муҳсин жавоб бермай, Заннубанинг қўлидан юлқиниб, хонадан чиқиб кетди. Заннуба унинг орқасидан бир неча қадам босди.

— Овқатингни емайсанми?

— Йўқ! — Муҳсин қуруққина жавоб берди.

Заннуба столга қайтиб келди. Абдага гинали қараб қўйди.

— Бунчалик қайнаб-тошмасанг ҳам бўлар эди, — деди у таъна билан. — Пайғамбар номи билан онт ичаманки, бунчалик қизишишнинг ҳожати йўқ эди. Агар у Соннияга ашула ўргатса бунинг нимаси ёмон? У ҳали ўз навбатида Муҳсинга рояль чалишни ўргатмоқчи бўлди-ку, ахир.

Абда ғазабидан қалтираб кетди.

— Нима деяпсан?

Салим зўрма-зўраки тиржайди.

— Эшитяпсанми? — деб Абдага мурожаат қилди у. — Бу унга ашула айтишни, у эса бунга рояль чалишни ўргатади. Ажабо!

Заннуба унга тикилиб қараб қолди. Унинг қарашининг маъносини Салим тушуниб, сал паст тушди.

— Биз ҳаммамиз унга фақат яхшилик тилаймиз. Мен унинг мактабдаги сабоқларини гапиряпман... Унинг ота-онасини ҳам ўйлашимиз керак...

Абда Салимнинг гапини қувватлаб бошини қимирлатди. У узоқларга ўйчан қараб ўтирар эди.

Муҳсин уст-бошини ечди, ўрнига кирди, пардани тушириб, деворга қисилиб ётиб олди. Унинг кўнгли танҳоликни ва беғалва жойни тиларди.

У турмушларидаги камчиликни эндигина сезди. Бир хонада беш киши! Шу пайтгача унинг учун, қариндошлари ҳамда Мабрук учун, бир сўз билан айтганда, бутун халққа шоду хуррамлик, хурсандчилик манбаи бўлиб келган турмуш унга биринчи бор жиркаңч бўлиб туюлди.

Муҳсин бошини кўрпага буркаб олди. Бу билан у қариндошларининг совуқ, қаттиқ сўзларини унутиб, фақат Сонниянинг нозик, мусиқий овозини эшитмоқчи бўлар эди. Бола бугунги одатдан ташқари бахтиёр кунни бошдан-оёқ кўнглида қайтадан кечирди...

Энди-чи, қариндошларига йўл бўлсин! У ҳозир қизнинг уйида бўлди, у билан ёнма-ён ўтирди. Унинг ҳурматини қозонган бўлса ҳам ажаб эмас. Энди у Соннияни тез-тез кўриб туради. Ашула айтишни унинг бутун қонун-қоидалари билан ўргатиб қўйишни қизнинг ўзи илтимос қилди. Буни онаси ҳам қувватлади. Наҳотки, бу воқеа бир кун ичида, кун чиқиб ботгунча ўтган вақт орасида содир бўлди? Толеимдан ўргилай, дунёнинг ишларини қаранг!

Муҳсиннинг қувончи ичига сиғмасди, буни битта-яримтага айтмаса худди ёрилиб кетадигандай ҳис қиларди ўзини. Бироқ кимга ҳам айтади?

Муҳсин ёнида қуръондай эъзозлаб юрган буюми — Сонниянинг шойи рўмолчасини эслаб, дил розини фақат шу дастрўмолга айтмоқчи бўлди.

Унинг кўнгли ёлғизликни қўмсаб қолди. Қаерга бўлса ҳам узоқ-узоқларга кетгиси, ўша бебаҳо рўмолчани ҳилватда ўпкиси, у билан узоқ суҳбатлашгиси келар эди. Лекин шу пайт ҳамма шаҳардан қайтиб келиб қолди, кечки овқат тортилди.

Ўзининг ширин хаёлларига маҳлиё бўлган Муҳсин атрофидаги шовқин-суронни эшитмади.

Мабрукни излашар эди.

Салим билан Абда аҳён-аҳёнда эшикка ғижиниб қараб қўйишар, эди. Салим мўйловини бурар экан, тўнғиллаб қўйди:

— Шу овқатга кечикаётган Мабрукмикан, тавба, умримда биринчи кўришим бундай ҳодисани.

Абда индамас, унинг жаҳли чиқаётганлигини фақат қўлларининг асабий қимирлаб қўйишигина ошкора қилиб турарди.

Заннуба ўзининг ғазабидан тутуни осмонга чиқаётган ака-укаларига ичидан хавотирланиб қараб қўярди. Уларни тинчлантириш учун баъзан гап қотарди:

— Кечки овқатга ҳали эрта-ку, ахир! Нега бунчалик шошасизлар? Ханфи афанди ухлаяпти. Ҳозир уни уйғотай деб кирган эдим, ҳатто кўзини ҳам очгиси келмади. Осмон узилиб ерга тушса ҳам турмайман, ҳатто қимирламайман ҳам, деб бақириб берди.

— Вой қудратингдан-эй! Ялқовлик ҳам эви билан-да! — дарғазаб хитоб қилди Абда.

Ҳамма жим бўлиб қолди. Кейин Салим Заннубага ўгирилиб, шубҳаланиб сўради:

— Мабодо сен билмайсанми Мабрук қаёққа кетганлигини?

Заннуба жавоб беришдан бўйин товлаб, ўрнидан турди-да, тез-тез қадам ташлаб, Муҳсиннинг олдига борди.

Абда Муҳсиннинг бир бурчакка тиқилиб, ёлғиз ўтирганини энди пайқади.

— Сен-чи, Муҳсин, қорнинг очмадими? — деб сўради. Ё оллоҳ! Нега сен бугун ўзингни нуқул четга тортадиган бўлиб қолдинг? Индамайсан ҳам?

Салим Заннубага қараб, яна тагдор қилиб сўради:

— Мабрук яна иш билан кетмадими? Масалан...

Заннуба ўзини эшитмаганликка солди. Ака-укаларнинг фикрларини чалғитиш учун Муҳсинни эркалаб елкасига қоқди, овозига ифтихор тусини бериб деди:

— Муҳсинни олло-таолонинг ўзи ёмон кўздан асрасин! Бугун у ўзининг хуш овози билан доктор

ЖУБАН МЎЛДАҒАЛИЕВ— 50 ЁШДА

Атоқли қозоқ шоири Жубан Мўлдағалиев 50 ёшга тўлди. У босиб ўтган ижод йўли жуда ёруғ ва баракалидир. Унинг «Ленин барҳаёт» номли илк шеъридан тортиб, то бугун яратган асарларигача, ҳаммасида улуғвор, жўшқин муҳаббат куйланади: бугунги ҳаёт нафаси, Она-ер севгиси, Коммунистик партиянинг йўлбошчилик қудрати. «Мен қозоқман», «Салом айтдим», «Кишан парчаланган» поэмаларини ўқувчилар севиб ўқийдилар.

Ғ. Ғулом номидаги Бадиий адабиёт нашриёти унинг «Салом айтдим» номли шеърлар тўпламини нашр этмоқда.

СОЛДАТ ТАҚДИРИ

Қарсиллар қаттол февраль,
Музлаб ётар дала, боғ.
Туғилиб янги ғазал,
Баҳор каби кўнглим чоғ.
Янги куйим —севинчим
Олди менинг бор тинчим.
Чорлади ўлан ишқи,
Кўчага чопиб чиқдим.
Йўлларга солиб ларза,
Ўтар эди ҳарбийлар.
Елкаларида найза,
Кун нурида ялтирар.
Биламан мен, ҳарбийлар
Енгишини бус-бутун
Эслайман қучиб зафар.
Қайтганимиз биз бир кун..
Янграб зафар қўшиғи,
Ҳарбийлар ўтиб кетди.
Гурс-гурс қадам товуши
Кўкларга бориб етди.
Тилайман мен ўланга
Ҳарбийлаар тақдирини,
У ҳам курашда, жангда
Кузатсин тонг нурини.

Ч. ЭРГАШ таржимаси.

Тушимда кўрдим, онажон

Тушда кўрдим, онажон,
Онажон, зим-зиё тун.
Оқ мармар ҳайкалсимон
Қаршимда турдинг беун.
Беҳол, сўлгин пахтадай —
Чеҳранг бўлди намоён.
Бошга мушкул тушгандай
Қайишдингми, онажон!
Тушундим мен, онажон,
Руҳинг фаришта мисол.
Сенга не яхши, ёмон,
Сенга — мангулик хаёл..
Сен турасан мунғайиб,
Назарингда бир озор.
«Чарчади ўғлоним», —деб
Бўлмоқ истайсан мадор.
Айтар эдинг кўп замон:
«У дунёдир қоронғу...
Сен униб-ўс беармон,
Ер юзи тўла ёғду».
Соғиндим сени, она,
Сенга сирим, сўзим кўп.
Тушларимда парвонам —
Бир қуча қол «қўзим», деб
Шу сўзларингга дил зор,
Гарчи тўкис ҳаётим.
Онаси тирик одам бор —
Юз ёшда ҳам қанотли.
Гоҳ-гоҳ йиғлаб тинмайсан
Ўчмайсан юрак тафтидай.
Нечун бир сўз демайсан,
Солма, қийноқ заптига.
Сўзла, турма мунғайиб,
Интиқ қилма кўзингни.
Тўхта, бўлмагин ғойиб,
Кўзга сурай изингни.
Ногоҳ чўчиб уйғондим
Кўз ёшдан болишим хўл.
Хона нурли. Тонг олди —
Ёришарди ўнгу сўл.
Болиш хўл кўз ёшимдан,
Шабнамими даламнинг?
Кўрдим: Эҳ, турар
қошимда
Аяжони боламнинг.

О. ХОЖИЕВА таржимаси.

Ливиу РЕБРЯНУ

ҲАСАД

РОМАНДАН ПАРЧА

— Одамнинг бахти боқий бўлмас экан-да, — деди ўзига ўзи.

Ишдан четлатилган вақтида бошқа услубда дарс ўтган Зэгряну болаларнинг баттар миясини ачитиб юборган эди. Эндиликда Херделя икки ой мобайнида бир йиллик программани ўтиши лозим эди. У жонжаҳди билан ёш ўқувчиларнинг қулоғига венгерча сўзларни қуйишга киришди. У иши ўнгидан келишини ва инспекторга манзур бўлишни ўйлаб, мактабга тонг саҳардан келиб, қош қорайганда кетар эди... Дард устига чипқон дегандек Белчуг ҳам уни ташвишга соларди. У черкови билан ўралашиб қолиб, дарсга келмай қўйган эди.

Херделя уни кўрганида:

— Кўзингга қара, ҳазрат Ион инспектор имтиҳонларда қатнашгудек бўлса тумшуғимизни ерга ишқайди, — деб ҳазиллашса ҳам, аслида ичини ит тирнарди.

— Вой-бўй, жуда қўрқиб кетдим-ку. Ўша инспекторингиздан... Ғишт терувчилар қонимга ташна қилаётганини билсанг эди, Захария, ўлай агар, инспекторни пеш қилмасдинг! —деди кашиш.

Улар ҳамон бир-бирларини ёмон кўришарди-ю, лекин бир-бирларининг пайини кесишмасди. Учрашувга ҳам тоқатлари йўқ эди, ногаҳон учрашиб қолгудек бўлишса ҳол-аҳвол сўраш билан чекланишарди. Суҳбат чўзилиб кетишини исташмасди. Эски аразларини эсламасликка ҳаракат қилишарди.

Имтиҳонлар олдидан, шанба куни Херделя ўқувчилар билан ўрмонга борди. У ердан навдалар ва чечаклар келтириб мактабни безашди. Армадиядаги уйига, пешиндан кейин бурнидан тортса йиқиладиган ҳолда етиб келди. Қаттиқ ишлаганини хотинига айтиб зорланмоқчи бўлиб турган эди, уйлари олдига файтон келиб тўхтади. Ўтакаси ёрилган Гиги югургилаб хонага кирди-да, қичқирди:

— Ада! Инспектор!

Херделя чарчаганини ҳам унутиб кўчага отилди.

— Худонинг балосига йўлиққур, дам олганиям қўймайди!— деб тўнғиллади Херделя хоним.

Салдан кейин ўқитувчи хонага инспекторни бошлаб кирди.

— Сизни Припасдан қидириб юрибман, — деди инспектор.— Аминманки, бошқа қишлоқда турадиган ўқитувчининг мактаби яхши бўлмайди... Ҳай майли, эртага кўрамиз...

Херделя минғиллаб алланарса деди, ҳаяжонланган ва изза бўлган кезларида у венгерчани доимо ёмон гапирарди. Херделя инспекторга стул қўйди-да, уни дастрўмоли билан артди.

Давлат мактабининг ўқитувчиси расмий тилда нўноқ гапираётганидан энсаси қотган Хорват:

— Қуллуқ! Қуллуқ!.. Аввалambор сизга шуни айтиб қўяй, мен имтиҳонларингизда қатнашиш учун атайи келдим... Эсимда, ўтган сафар ишингиз айтарли яхши эмасди, қани, энди кўрайчи, қандай ютуқларни қўлга киритганикинсиз... Ҳозир меҳмонхона ёки бирор тунайдиган жой топишим керак...

Херделя инспектордан тезроқ халос бўлиш учун бажонидил унга тушунтирди.

—Бизда иккита меҳмонхона бор, жаноб инспектор, лекин «Рахов» пивохонаси қошидагиси тузук... ҳам тоза, ҳам арзон!

Херделя хоним пинагини ҳам бузмай дераза тагидаги чоққина диванда эрининг шимини ямаш билан овора эди. Эри имтиҳонлар тугаши биланоқ Грофшорунинг идорасида енг шимариб ишга тушиб кетмоқчи бўлгани учун у эрим яхши шимларини тўзитмасин деб хавотирда эди. Қўрқувдан ҳамон ўзига келмаган Гиги инспекторга ҳадик-хавотир билан тикилганча турарди. Зеро, барча ўқитувчиларнинг уйидагилар уни золим, аблаҳ одам деб билишарди.

— Оилангизми бу? — деб сўради Хорват.

— Ҳа, ҳа, — деди Херделя ялтоқланиб, қўлларини ишқар экан. Яна бир қизимиз бор эди, худонинг марҳамати билан эрга тегиб кетди... Ўғлимиз ҳам бор... биз билан турмайди...

Хорват бошлиқларга хос назокат билан Херделя хонимга мурожаат қилди:

— Чеварлик қиляпсизми, хоним? Жуда соз. Аёлларнинг энг яхши фазилати уй тутишни билишидир.

Херделя хоним ишидан бошини кўтармай бамайлихотир жавоб берди:

— Мен венгер тилида гапирмайман.

Бу гапдан ўқитувчининг жонпони чиқиб кетди.

Инспектор эса таажжубга тушиб сўради:

— Нега энди? Тушунмай қолдим-ку!

— Мен гапларингизга тушунаман, аммо венгерча гапиришга тоб-тоқатим йўқ! Зарурат бўлмагач, тилимни яссилаб, ажнабий тилда ғўлдираб нима нима қилдим?! — Херделя хоним қаландимоғлик билан шундай деди-да, ҳатто венгерча гапириш тўғрисидаги фикрнинг ўзиёқ кўнглини айнитадигандек лабини бурди.

Инспектор Хорват хонимнинг гапларига тушунмади. Бироқ давлат мактабида ўқитувчилик қиладиган кишининг хотини бўла туриб, унинг венгерчани билмаслигидан қаттиқ ғазабланди. Саросимага тушиб, жилмайдида, Гигига мурожаат қилди:

— Балки, ойимтилла ҳам гапирмаслар?

— Ҳеч қачон... йўқ... Гапирмаганман! — деди Гиги ўтакаси ёрилиб. Унинг пала-партиш чуғурлаганини кўриб, инспектор илон чаққандек бир тўлғаниб қўйди.

— Ҳа... айтмоқчи... Сиз, афтидан ўзаро венгерча гаплашмас экансиз-да? — деб сўради Хорват ўқитувчидан.

— Йўғ-э... яъни масалан... Бу анча мушкул... Аёллар қаёқданам... Маъзур тутинг... Зеро, ўғлимиз ҳар қандай венгердан яхши гапиради... Рост... Унинг венгерчани сув қилиб ичиб юборганига бутун Армадия қойил қолади, — деди ўқитувчи ғўлдираб ва уҳ тортди.

Инспектор ғазабини базўр босиб, чиқиб кетди. Файтонга ўтираётиб Херделяга жиддий қилиб, қатъий шундай деди:

— Кўз кўриб, қулоқ эшитмаган бир ҳол бу, марҳаматли жаноб! Жонкуяр тарғиботчи бўлмоғи ҳам қарз, ҳам фарз бўлган ўқитувчининг уйидаги бизнинг тилимизга тушунмас эканлар, у ҳолда саводхонликнинг венгерча усули қандай қилиб ҳам тараққий этсин? Хўш, қани айтинг-чи, қандай тараққий этади?.. Сизнинг уйингизда кўрганларим чинакамига мени тонг қолдирди ва таъбимни тирриқ қилди. Ҳар қалай, шу воқеадан кейин, кўрамиз, эртага имтиҳонлар қай тарзда ўтаркин.

Херделя хоним билан Гиги бутун кеч давомида инспекторни чандишди, ўқитувчи ломмим демади, ўрнига ётгач, ажриққа думалагандек тўлғаниб чиқди. Эрта билан Припасга кетаётиб чўқинди ва эсига келган барча дуоларни ўқиди.

Соат саккизга занг урганда синфга инспектор Хорват кириб келди. Белчуг кўринмасди ҳамма ёғига оҳак сачраган кашиш фақат тўққизларга яқин қадам ранжида қилди. Имтиҳон ўқитувчи ва ўқувчиларга тенги йўқ азоб бўлди. Хорват дамбадам луқма ташлаб ўқувчиларни янглиштирар, ўқувчи жиндек янглишса қош-қовоғини уйиб, Херделяга бадхоҳлик билан қараб қўяр эди. Бир неча бор у баралла:

— Тилни билмагач, буни қаерданам ўрганарди!.. Биронтасиям венгерчани дурустроқ гапирмайди-я! Ҳаммаси тутилади. Соқовлар?... Чатоқ, чатоқ! — деб қўйди.

Херделя, башарти уйда гапирмасалар болалар тилни мукаммал билиши қийин, бунинг устига бир неча ой мобайнида уларни ёш ўқитувчи ўқитди, унинг дарс бериш усули бошқа, деб важ-корсон кўрсатиб ўзини оқлади. Бироқ инспектор унинг гапига қулоқ солмади, шунда ўқитувчи тақдирга тан берди-ю, ўзини босиб олди ва инспекторга парво ҳам қилмай гўё ўқувчилар билан ўзи ҳоли қолгандек имтиҳон ола бошлади. Кўнглидан қайта-қайта: «Нима бўлса худодан кўрдим! Бутун умидим ундан», деган гапларни ўтказарди.

Кейин навбат кашишга келди. У диндан имтиҳон олиши керак эди. Болалар жонланиб кетишди, ниҳоят, ўзларининг она тиларида гапиришларига имконият туғилганидан қувониб, шаҳдам-шаҳдам жавоб бера бошладилар.

Бегона тилни тинглаш кўнглига зиғир ёғидек урган Хорват охири тоқати тоқ бўлиб, луқма ташлади:

— Қани, бир кўрай, ўқувчилардан битта-яримтаси: «Э, бор худоё»ни венгерча ўқиб берсин.

Белчук гўё унинг гапига тушунмагандек ҳайрон бўлиб сўради:

— Лаббай, нима дедингиз?

— Программага мувофиқ «Э, бор худоё»ни венгерча ўқиб беришсин деб сўрадим.

Кашиш ғурур-ифтиҳордан гул-гул ёниб, қисқагина қилиб, шартта жавоб берди:

— Бунинг иложи йўқ!

Кашишнинг гапидан дили оғриган инспектор:

— Нега иложи йўқ? — деб сўради.

— Иложи йўқ-да,—деди Белчуг виқор билан, — бунинг боиси шуки, ўқувчилар венгерча дуо ўқишни билмайдилар. Чунки сабаби шундаки, венгерча дуо ўқишни ўзимам билмайман, зеро, буни менга ҳам ҳеч ким ўргатмаган, мен ҳам ҳеч кимга ўргатмаганман!

— Гапларингизнинг оҳанги ва маъноси мени ажаблантиряпти, ҳазрат! — деди инспектор Хорват амирона. — Қонунда шу нарса кўзда тутилганки, давлат мактабларида диний таълимот она тили ва расмий, венгер тилида баб-баравар олиб борилиши даркор. Шунга кўра, мен энг зарур нарса билан чекланиб, «Э, бор худоё»ни ўқиб беришларини талаб қиляпман. Қани, хўш сиз розимисиз?

— Жаноб инспектор, мен шаънимга доғ тушириш ва талабаларимнинг миясини чалғитишдан кўра мактабда дин таълимотидан дарс беришни йиғиштириб қўришни мақбул кўрардим! Мендан кўнглингизга келган нарсани сўранг, жаноб, лекин буни эмас! Келинг жилла қурса шу динимиз дахлсиз бўлсин! Ўзимиз ва ота-боболаримиз туғилган шу мамлакатда жуда бўлмаса шу ҳуқуққа эга бўлайлик?

Инспектор басавлатроқ кўриниш учун барча тугмаларини қадаб, зарда билан деди:

— Кўриб турибман, сизнинг гапларингиз ягона венгер миллати билан руминча сўзлайдиган венгерлар орасига нифоқ солаётган тарғиботчиларнинг гапларидан кам фарқ қилади. Қулоғингизда бўлсин, ҳазрат! Давлат ватанпарварлик ҳис-туйғуларига путур етказмоқчи бўлганларнинг бошини силамайди.

— Борди-ю, кўп асрлик ўз динини ҳурмат қилиш ва пешволик бурчини ҳалол адо этиш тарғибот бўлса, жаноб инспектор, мен ҳар қандай жазога тайёрман! Лекин ўзим тўғри деб билган ақидадан асло қайтмайман!—Белчугнинг камоли ишонч билан айтган бу сўзларидан Херделя ҳам ҳайратга, ҳам ваҳимага тушди.

— Жуда соз... Қойил... Шундай деб ёзиб қўямиз... Шунинг учун бу ердаги мактаб ҳеч ўнгланмас экан-да... Сабаби бу ёқда экан!.. Жуда соз!.. Мен албатта тегишли чораларни кўраман! — Инспектор ўқувчилар олдида ғалва қилмаслик учун ғазабини босиб, шундай деб ғўлдиради. Кейин шартта Херделяга ўгирилди-да, гапида давом этди. — Сиз, чамаси чарчаб қопсиз, шундай эмасми? Кўриниб турибди, чарчагансиз!.. Неча йилдан бери хизмат қиласиз?

Юраги ёрилаёзган ўқитувчи:

— Ўттиз икки йилдан бери,— деб ғўдранди.

— Шунақа денг: ўттиз икки йил... Ҳа, етади!.. Мен ҳозироқ пенсияга чиқиш учун ариза ёзишингизни маслаҳат бераман! Хўп денг! Пенсиянгиз жуда яхши бўлади, бемалол дам олаверасиз, ахир ҳордиқ чиқаришга жуда муҳтожсиз-ку... Хўп, менга ариза ёзиб юборасиз-а? Аризангизни тезроқ кўрилишига қўлимдан келганча ёрдам қиламан! — Инспектор жўнаб кетгач, Белчуг билан Херделя бош яланг ҳолда баҳорги офтоб қизитиб турган мактаб ҳовлисида ёлғиз қолишди. Эсхоналари тескари бўлган болалар энди ўзларини ўнглаб олишган эди. Уларнинг гангир-гунгир гаплари қулоққа чалинарди. Кашиш билан ўқитувчи чурқ этмай, жаҳолатдан ўйга чўмиб туришарди. Кейин ногаҳон уларнинг кўзлари тўқнашди, шунда ҳар бири бошқасининг башарасидан ўзини безовта қилаётган ҳадик ва хавотир ифодасини ўқиди.

— Ион, ишимиз пачава! Сиқиб сувимизни ичадилар энди! — деди Херделя маъюслик билан.

— Худогаям қўл кўтарадилар шаккоклар!.. Оғзимизга қулф урганлари етмагандек, имонимизга ҳам чанг солмоқчилар! — деди Белчуг жиғибийрон бўлиб.

Улар яна жим бўладилар. Хавф гўё ёқаларидан олгандек уларни яраштирди ва кўнгилларини юмшатди. Уларнинг кўзлари меҳр билан чақнаб, қалбларини муҳаббат ҳислари тўлдирди. Одатда душман қаршисида жангчиларни шу тахлит ҳис-туйғу бир-бирларига яқинлаштиради.

Кашиш узр айтувчи ва афв сўровчи оҳангда деди:

— Ўзимиздаям айб бор, Захария!

— Ўтган ишга саловат, — деди ўқитувчи.

Улар гўё битим тузгандек бир-бирларининг қўлларини сиқдилар.

5.

Ионнинг қулоғига, Василе Бачу Бистрицага бориб, адвокат ёллаганмиш, бутун ерларини тортиб олармиш, деган гаплар чалинди. Бола ўлиб, тарвузи қўлтиғидан тушган Ион бу гапни эшитиб қўрқиб кетди. Гарчи у хавф-хатарни сезса ҳам, фикрлари чувалиб, бу тўғрида узил-кесил бир битимга келолмасди. Гоҳ бир қарич ҳам ерни бермайман, деб таъкидлар, кейин мулоҳаза юритиб Василе билан муросага келишни, унинг овозини ўчиришни ўйлаб қолар эди. Зотан, ҳозирги пайтда қалбининг тўрида кўмилиб ётган ҳис-туйғуси тўғён уриб, юраги сабрсизлик билан тепа бошлаган эди. Эсига Флорика тушганда у ҳамма нарсани — бир вақтлар ер ташвишида Флорикани унутгани сингари ҳатто қайнатасини ҳам унутарди.

Василе Бачу адвокатга учраганини эшитган кунининг эртасига Ион эркакларга овқат олиб кетаётган Флорикани кўриб қолди. Чаққон Флорика жилмайиб ноз-карашма қилиб у билан сўрашди:

— Ишлар қалай, Ионикэ?... Омон-эсон юрибсанми? — Ион уни кўргач, юраги шиғ этиб кетди-ю;

— Яхши юрибман! — деб жавоб берди.

Шу куни кечқурун у даладан қайтаётиб, Жеоржениног ҳовлиси ёнида тўхтади. У қайнатаси бошлаган ишни айтиб, нима қилсаммикин деб ундан маслаҳат сўрамоқчи эди. Жеорже унга ўз фикр-мулоҳазаларини баён этаётганида Ион даҳлизда ўчоқ бошида ивирсиб, овқат қилаётган Флорикадан бир он бўлсин кўз узмади. У ўқдек отилиб Флорикани шартта кўтариб, бу ердан олиб кетишдан ўзини аранг босди. Токи ҳеч ким унга қўл теккизмасин, бирон киши ҳуснини томоша қилмасин.

Ион эртасига яна Жеорженикига боришни ўйлади-ю, бироқ эҳтиросимни кўзимдан пайқаб қолиши мумкин, деган хаёлга бориб, журъат этмади. Лекин Флорикани кўрмаса туролмасди, шу важдан у телбаларча югуриб-елиб Флорика қайси далада ишлаётганини билди-ю, атайлаб ўша ердан ўтди ва уни кўрди.

Ион эндиликда, бошқа одамга турмушга чиқишига қандай қилиб йўл қўйдим-а, нега энди ўзим уйланмадим-а, деб ҳайрон бўлар ва ўзини ўзи койир эди. Бироқ охири: «Барибир Флорика худонинг амри билан менинг чекимга тушган...» деб ўзини юпатарди.

У тобора сиқиб келаётган сиртмоқдан қутулишга уриниб, фикру хаёлини Василе чанг солаётган ерга қаратмоқчи бўларди. Аммо у худди илгариги вақтлардаги сингари, лаънати хотин касрига бутун бойлигимдан ажралиб қоламанми-а, деб ўзини койиганида бирдан хаёлига кутилмаган савол келди: севган одамининг ўзингники бўлмаганидан кейин ердан нима фойда? Шу маҳал миясида ҳар хил фикрлар ғужғон ўйнай бошлади. Бола ҳаёт бўлганида ҳам майли эди, ким учун ўлиб- тирилиб ишлаётганимни билардим... Пақ этиб эгам чақириб қолса йиққан-терганимни кимга қолдириб кетаман. Иссиқ жон, бугун кўрган одамнинг эртага йўқ.

Бекордан-бекорга югуриб-елиб Ион дала ишларини ўз ҳолига ташлаб қўйди. Ҳамма ғалласини ўриб бўлди, унинг эса икки даласида ғалла қўл урилмай шиғиллаб ётибди. Фақат Зенобия билан қирпичоқ бўлганидан кейингина Глането-шуга уч кишини қўшиб, катта буғдойзорга юборди, эски йўл ёқасидаги кичикроғига эса ўзи тушди.

Пайшанба куни эди, Ион ишлаётган ердан йўл яққол кўринар, ундан сават кўтарган, елкасига хуржун ташлаган аёллар тинмай Армадиядаги бозорга ўтиб туришар эди. Бултур тагида Ана туққан ёввойи олма дарахти шиғил мева туккан, гарчи яшил жўхорилар шохларигача яшириб турса-да, анча-мунча жойга соя ташлаган эди.

Ион астойдил берилиб ишларди. Кўпдан бери у бунчалик ғайрат билан ишламаған, назарида уни олдинда улкан шодҳуррамлик кутаётгандек эди. Ишқилиб битта-яримтаси гапга тутиб қолмасин-да, деб хавотирланиб у аҳён-аҳёнда кўчага бир назар ташлаб қўярди. Дарвоқе нонушта пайти бўлса ҳамки, ҳеч зоғ кўринмайди... У ўрилган буғдойни боғ-боғ қилиб боғлади-да, уларни тиккайтириб қўйиб Припас томонга назар ташлади. Шунда у анча нарида елкасига хуржун ташлаган бир аёлнинг шоша-пиша келаётганини кўриб қолди. Унинг юраги шув этиб кетди ва ён-верига кўз ташлаб, ўзидан бошқа ҳеч ким йўқлигини кўриб қувониб кетди.

— Флорика! — деб шивирлади у яқинлашиб келаётган жувондан кўз узмай.

Жувон яқинлашган сари кўзига жозибали кўринар, ўзи эса тобора унга суқланиб боқар эди. Флорика бошига оппоқ дуррачани олифталик билан ўраб олганди. У ҳам Ионни кўрди. Кўрди-ю, ҳайратидан юраги орзиқиб тушди. Бироқ у ўзини йўқотмади. Ионнинг рўпарасига келганда жилмайиб, қичқирди:

— Одамлар бозордан қайтса, мен бозорга кетяпман Ионикэ!.. Ўзинг биласанку, иши кўп одамнинг уйдан чиқиши қийин бўлади. Ион унга жавоб бермоқчи бўлди-ю, лекин тили калимага келмади. Флорика эса тўхтамасдан ўтиб кетаверди. Шу чоқ, ие, қулай фурсатни қўлдан бой беряпману, у билан гаплашмай, дил розимни айтмай қолавераманми, деб ўйлади-ю, юрагига ғулғула тушди. У кимсасиз йўл томон қадам қўйди-да, жон аччиғида қичқирди:

— Мунча чопасан, Флорика!.. Тўхта, сенда гапим бор... Буёққа келсангчи, бозоринг қочиб кетмайди.

Флорика Ион чақиришини кутиб тургандек, орқага қайтди. ва Ион томон келар экан юзлари лов-лов ёниб, сал-пал таранг қилиб деди:

— Э, худойим-э... аммо-лекин мени узоқ ушлама, Ион, Жеорже нақ ўлдириб қўяди-я...

Ионнинг олдига етиб келгач эса, оҳиста илова қилди:

— Эрта пишар нокдан сотгани олиб кетяпман, пул керак... Жеорже тийинини ҳам кўрсатмайди...

Жеоржедан оғиз очгани айилдек ботиб Ион чурқ этмай унга қараб турарди. Флорика мовий кўзларини унга тикиб савол назари билан қаради ва унинг кўзларида эҳтирос учқунини кўриб ҳамма гапга тушунди, гапини ниҳоясига етказмай, ноз билан деди:

— Қани, хўш, нима демоқчи эдинг, Ион?..

Шунда Ион бутун вужуди билан унга талпиниб:

— Бир оз дам ол... Дам олсанг, нима қипти? — деди.

— Уларнинг хумор кўзлари тўқнашди.

Флорика аста шивирлади:

— Шошиб турибман, Ионикэ... Ростим... Қўйвор, мен кетай... рост...

У шундай деди-ю, лекин унинг пинжига сиқилиб ёнма-ён бораверди. Улар жўхоризордан ўтиб, олма тагида тўхтадилар. Бу ер соя-салқин, Ионнинг чопони тайёр тўшакдек ерга солиғлиқ эди. Улар бир-бирларининг кўзларига тикилиб, ўтирдилар. Узоқ кутилган бахтдан иккovларининг кўзлари чақнаб турарди. Ион нега Жеоржени тилга олдинг деб гина қилмоқчи бўлди-ю, бироқ пишқириб нафас олди-да, хириллаб:

— Эҳ, Флорика... — деди.

— Вой-вой-э, кун бунчаям иссиқ-а... эриб кетай деяпман, — деди у нок солинган хуржунни четга суриб. — Бу ер мaза, салқин... Тўғрими... Салқин-а...

— Салқин, — деди Ион ғайри шуурий равишда ҳийла вақтдан кейин.

Қалб тепишига қулоқ солиб, ҳар иккови жим қолди. Сўнг Ион оч бўридек унга ташланиб, човутига олди-ю, унинг лабидан зулукдек сўра бошлади. Флорика инграб, оҳиста, орқасига йиқилди...

Флорика кетишга чоғланиб дуррасини ўраётганида:

— Барибир меники бўласан! — деди Ион. — Одам ўлдиришгача бораман. Ўзимники қилмай қўймайман!

— Эҳ, Ионикэ, айтишга осон бу! — деди Флорика Ионга тикилиб. — Иложи борида ўзинг хоҳламадинг, энди сен хоҳлаганингда иложи йўқ!

Флорика жўхоризор ичида кўринмай кетгунга қадар Ион чопони устида ўтирганича унинг орқасидан қараб турди.

— Йўқ, иложи бор, — деди у ўзига ўзи далда бериб. — Нима бўлса ҳам...

У бирдан тилини тишлаб қолди. Гўё унга таъна қилаётгандай олма барглари шитирлади. Бу таъна унга Анани эслатди. У илон чаққандек сапчиб ўрнидан туриб кетди. Бундан бир йил бурун тагида бошқаси унга фарзанд ато этган олмага қарашга андиша қилди. У гўё орқасидан кўзга кўринмас қўл чангал урмоқчи бўлгандек орқасига қарамай анғиз томон кетди.

Флорика йўлдан узоқлашиб борарди: у солланиб, виқор билан кетмоқда эди. Ионнинг яна юраги така-пука бўлиб кетди, лаби эса қатъиян пичирлаларди:

— Йўқ, иложи бор... Одам ўлдиришгача бораман!

М. МИРЗОИДОВ таржимаси

(Охири. Боши газетанинг 250, 251, 253, 254, 256 ва 261-сонларида).

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 10|XI да **Олтин девор**, 12|XI да **Алишер Навоий**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—ОЛЕГ СОКОЛНИНГ **СССРда ягона электрон—иллюзия аттракционининг гастроллари. Электр механик ассистент РОБОТ иштирокида «МУЪЖИЗАСИЗ—МУЪЖИЗАЛАР».**

КИНО

9, 10 НОЯБРДА

Фавқулодда комиссар— «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Муҳлат 7 кун—«СПУТНИК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Чорбоғдаги саргузаштлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оғиш бурчаги (2 серия)— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

11 НОЯБРДА

Муҳлат 7 кун—«СПУТНИК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Дарвозабон—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Чорбоғдаги саргузаштлар—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Оғиш бурчаги—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Фавқулодда комиссар—НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

19 ноябрь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг биология фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (К. Маркс кўчаси, 35-уй, 133-аудитория)да биология фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. И. Гранитов: «Ўзбекистон ўсимликлар қопламидаги кенг тарқалган формациялар» деган темада;

Д. А. Орипов: «Қуйи Амударё шолипоялари ва улар билан боғлиқ бўлган сув ҳавзалари гидробиологияси» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Университет кўчаси, 4-уй) да танишиш мумкин.

19 ноябрь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети тарих факультетининг илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, кенгаш зали)да тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

С. М. Яфасова: «Партия-давлат контроли ва унинг Ўзбекистон Коммунистик партиясининг республикада саноатни ривожлантириш учун курашдаги роли (1962-1965 йиллар)» деган темада.

В. П. Солодовников: «Фарғона область партия ташкилотларининг саноатни ривожлантиришдаги фаолияти (1959—1965 йиллар)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Университет кўчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

ЎЗБЕКИСТОН «ГАСТРОНОМ» КОНТОРАСИНИНГ ҲАММА МАГАЗИНЛАРИ СОРТЛАРГА АЖРАТИЛГАН КАРТОШКАЛАРНИ УЙГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ УЧУН АҲОЛИДАН

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

1—Пушкин кўчаси, 14-уй;
2—Т. Шевченко кўчаси, 8-уй;
3—Сапёрний кўчаси, 81-уй;
4—Б. Хмельницкий кўчаси, 18-уй;
5—«Чилонзор» массиви, 12-квартал, 12-уй;
6—Пушкин кўчаси, 58-уй;
7—Олмазор массиви, 161-уй (Бешёғоч);
11—Навоий кўчаси, 21-уй;
16—«Чилонзор» массиви, 8-квартал, 68-уй;
17—Навоий кўчаси, 10-уй;
18—Високовольтний кўчаси, 101-уй;
19—«Чилонзор» массиви, Гагарин кўчаси, 1-уй;
21—У. Юсупов кўчаси, 6«а» уй;
22—Самарқанд кўчаси, 13-уй;
23—Новомосковский кўчаси, 17-уй;
26—«Оқтепа» массиви, 8-уй;
27—Ш. Руставели кўчаси, 36-уй;
29—«Черданцев» массиви, 1-уй;
30—«Ташавтомаш» заводи;
31—«Чилонзор» массиви, 10 квартал, 68-уй.

ТЕЛЕВИЗОР

НОЯБРЬ
ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Совет Армияси жангчилари учун. «Нахимов номли Ленинград ҳарбий-денгиз билим юрти оркестри». Фильм-концерт. **18.25** «Ҳамиша сергак». Совет милицияси кунига бағишланган адабий кўрсатув. **19.10** «Ахборот» информацион программаси.

Ўзбек тилида: 19.25 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Қалб даъвати билан». **19.55** Оламда нима гап? **20.25** «Эргаш Жуманбулбул ўғли». Ижодий портрет. **21.05** «Ахборот» информацион программаси. **21.20** ЭРТАГА—СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ. **22.50** Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.00 5—7-синф ўқувчилари учун. Тасвирий санъат ҳақида суҳбат. «Ҳайкалтарошлик» (ўзбек тилида). **18.40** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. 2-курс. Немис тилидан 3-машғулот. **19.10** Сиртдан ўқиётган студентлар учун физика (ўзбек тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». **20.45** Рангли телевидение программаси. **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Ажойиб бурч эгалари». Совет милицияси кунига бағишланган кўрсатув. **21.30** «Қишлоқ саҳнасида». Подмосковье бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқиши. **22.00** Хоккей бўйича СССР чемпионати. СКА (Ленинград)—ЦСКА. Ленинграддан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида янгиликлар. **00.15** «Вақт» информацион программаси. **00.35** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

18.00 Экран—болаларга.

Рус тилида: 18.30 «Ёшлик» орбитасида. **19.00** Янгиликлар. **19.15** «Остонада». Телефильм.

Тожик тилида: 20.45 Жаҳон ҳафта ичида. **21.00** Оқшом эртаклари. **21.10** «Ҳофизнома». Адабий кўрсатув. **21.45** Янгиликлар. **22.00** Москва кўрсатувлари.

10 НОЯБРЬ
СЕШАНБА

ЖАҲОН ЁШЛАРИ КУНИ СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 11.00 Болалар учун кинофильм (ўзбек тилида). **11.20** Кичкинтойларга эртаклар. **11.50** «Икки океан сири». Бадиий фильм, 2-серия. **12.50** Кўрсатувлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Рангли телевидение. «Дўстлар мамлакатида». Ҳужжатли фильм. **13.55** Ўқувчилар учун. «Менинг кўчам». Телеочерк. **14.20** «Олтин эшелон». Бадиий фильм. **15.35** Янгиликлар.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 «Ахборот» информацион программаси. **18.10** реклама. **18.15** «Мерседес» муаммоси». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 19.30 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Дўстлик жаҳон бўйлаб кезади». Жаҳон ёшлари кунига бағишланган кўрсатув. **20.00** «Ахборот» информацион программаси. **20.15** «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 1924 йил ҳақидаги серияси. **21.00** КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА. «Пахтакорларнинг меҳнат рапортлари». **21.15** Пахтакорлар учун концерт. **21.45** «Милициядаги ҳодиса». Бадиий фильм. **23.10** Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.00 5—7-синф ўқувчилари учун музика ҳақида суҳбат (рус тилида). **18.35** 1-синф ўқитувчилари учун консультация (ўзбек тилида). **19.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун немис тилидан 6-машғулот. **19.25** Сиртдан ўқиётган студентлар учун инглиз тилидан 7-машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Лирик концерт. **20.45** «Бегонами бу болалар». Ҳужжатли фильм. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Миллионлар ленинча университети. **21.30** Бугун—Совет милицияси куни. СССР Ички ишлар министри Н. А. Щелоков билан суҳбат. **22.00** Совет милицияси кунига бағишланган концерт. Союзлар уйининг колонна залидан олиб кўрсатилади. 1-бўлим. **23.00** «Вақт» информацион программаси. **23.30** Концерт. 2-бўлим. **00.45** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 «Кўча тасодифларга тўла». Бадиий фильм. **21.10** Фортепьяно куйларидан концерт (ўзбек тилида).

РАДИО

9 НОЯБРЬ
ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Жаҳон ёшлари куни олдидан. «Ёшлар учун ҳамма эшиклар очиқ». Суҳбат (татарча). **17.20** Қозоқ куйлари. **18.00** «Наманган зарбдори». Қурувчилар учун эшиттириш ва концерт (ўзбекча). **19.20** Совет кинофильмларидан қўшиқлар. **20.00** «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **20.40** Куйлар. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Пахтакорлар учун эшиттириш ва концерт. **21.55** «Саломатлик—туман бойлик» (ўзбекча). **22.20** Вальс кечаси. **22.40** «Замондошларимиз». Адабий эшиттириш (ўзбекча). **23.15** «Куйлар тинглаб дам оламиз». **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Қўшиқ ва романслар. **19.30** Бошқирд балети саҳифаларида. **20.00** Адабий эшиттириш. Ф. Кеведо. «Бизнинг кўчада ҳам шодлик бўлади». Ҳикоя (тожикча). **20.20** Мақом кечаси. **21.00** Жомий лирикаси. **21.40** Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 «Иркутскдаги воқеа». Горький номидаги театр спектаклининг радиокомпозицияси (русча).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.

9 НОЯБРЬ, 1970 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09. масъул секретарлар—33-27-22. партия совет ва касаба союз ташкилотлари. шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари. иллюстрация бўлимлари—33-27-5. саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95. эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР 3153. Р—01940.